

GYENESDIÁS NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK

GAZDASÁGI PROGRAMJA 2024-2029.

Készítette: Gál Lajos, polgármester

2025. március 25.

Tartalom

1	BEVEZETŐ	3
1.1	Zala Megye Területfejlesztési Konceptiójának - a megye fejlesztésének 2030-as jövőképe..	5
1.2	A Balaton, így egyben a Zalai Balaton-part területfejlesztési és stratégiai prioritásai.....	6
1.3	Gyenesdiás Nagyközség településfejlesztési stratégiájában és hosszú távú koncepciójában megfogalmazott gazdasági jövőkép és célok	7
1.3.1	Turizmus jövedelmezőségének és munkahelyteremtő hatásának növelése	7
1.3.2	Termelő és szolgáltató gazdasági szektor élénkítése, helyi gazdaság diverzifikálása	9
1.3.3	Társadalom gazdasági erejének növelése	14
1.3.4	Horizontális célok	15
2	HELYZETELEMZÉS	18
2.1	Településszerkezet	18
2.2	Társadalom	20
2.3	Gazdaság.....	21
2.4	Az önkormányzat által ellátott feladatok	22
2.5	Jövőbeni elképzelések 2024-2029	24
2.6	Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata gazdálkodása	25
2.6.1	Az önkormányzat költségvetése.....	25
2.6.2	Az önkormányzat vagyongazdálkodása.....	28
2.6.3	Helyi adópolitika.....	29
2.7	Pályázati helyzet – folyamatban lévő és áthúzódó fejlesztések.....	32
3	STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	35
3.1	Fejlesztési alapcélok	35
3.2	Gazdálkodás és fejlesztés	37
3.2.1	Vagyonhasznosítás	37
3.2.2	Gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés	37
3.2.3	Beruházás, fejlesztés	38
3.3	Településfejlesztés, közszolgáltatások biztosítása, színvonalának javítása	38
3.4	Szociális gondoskodás	48
3.5	A helyi adópolitika célkitűzései	49
4	A MEGVALÓSÍTÁS MECHANIZMUSA	50
5	AZ ÖNKORMÁNYZAT KAPCSOLATRENDSZERE.....	51
6	A GAZDASÁGI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK PÉNZÜGYI MÉRLEGE.....	52
7	ÖSSZEGZÉS.....	53

1 BEVEZETŐ

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény az önkormányzatok részére előírja a Gazdasági Program készítésének kötelezettségét. A Gazdasági Program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól, jelen esetben a 2024. évi választásokat követő 2029-es önkormányzati választásig terjedő, vagy azt meghaladó időszakra. A Gazdasági Programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el, melynek időpontja **2025. április 25-e**.

Gondoskodni kell arról, hogy az **új ötéves önkormányzati ciklusra vonatkozó Gazdasági Program** összhangban legyen a hosszú távú településfejlesztési programmal. A Gazdasági Program tehát a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmazhat, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

A Gazdasági Program, fejlesztési terv az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

Alapvető célja, hogy megfogalmazza azokat az alapelveket, megállapítsa azokat a **prioritásokat**, meghatározza mindazon teendőket, amelyek lehetővé teszik, hogy önkormányzatunk költségvetésének egyensúlyban tartása mellett:

- biztosítsa a nagyközség lakói számára fontos **intézmények működését** (az egyes települési közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat)
- a **település-üzemeltetési** politika célkitűzéseit (minőségi vonalas infrastruktúra biztosítása)
- képes legyen a szolgáltatások színvonalának megtartására, fejlesztésére (a **munkahelyteremtés** feltételeinek elősegítésére, a településfejlesztési politika célkitűzéseire, az **adópolitika** célkitűzéseire való tekintettel)
- gondoskodjon a nagyközség **humán infrastruktúrájának** folyamatos fejlesztéséről (leginkább a szociálpolitika, családok támogatása, egészségügy kérdéseiről)
- a **kultúra**, művészetek, sport, egyházak és civil kapcsolatok kérdéseit,
- törekedjen az **élhetőbb lakókörnyezet** kialakítására (főként a közbiztonsággal kapcsolatos kérdésekre, az épített és természeti értékek megőrzésére)
- segítse a munkavállalók versenyképességét a munkaerőpiacon, fokozza a **közbiztonságot**.

Gyenesdiás Nagyközség Gazdasági Programja az önkormányzat által **elfogadott Gyenesdiás Nagyközség Településfejlesztési Koncepciójára épül**, valamint a 2024 őszén tett vállalásokra.

Az OFTK (Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció) a nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelöl ki, amelyek az alábbiak:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és a környezet védelme,
- térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az OFTK a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva középtávon kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, amelyek az ország hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálhatják. A nemzeti prioritások igazodnak az Európai Unió által megfogalmazott programozási keretekhez, melyeket érvényesíteni kell a hazai tervezés és végrehajtás során:

- a) patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben,
- b) fordulat a teljes foglalkoztatottság és tudástársadalom felé,
- c) útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé,
- d) népesedési és közösségi fordulat,
- e) területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán.

Gyenesdiás településfejlesztési koncepciója **illeszkedik a Zala Vármegye Integrált Területi Programja és Fejlesztési Terve (2021-2027) által** a megye területfejlesztése számára is megfogalmazott alapelvekhez, amelyek a következők: *térségi szemlélet, stratégiai megközelítés, integrált szemlélet, helyi erőforrásokra való építkezés, hatékonyságra való törekvés, az értékek megőrzése és fenntartható hasznosítása, a társadalmi igazságosság érvényre juttatása, a társadalmi kohézió szolgálata, partnerség.*

A 11/2023. (III.9.) KH számú határozat kihirdetve és a 2023. március 10. 18/2015. (V.11.) közgyűlési határozattal elfogadott – később többször módosított (32/2015. (IX.24.) KH, a 36/2016. (IX. 22.) KH, a 42/2016. (XI.23.) KH, a 10/2018. (I.26.) KH, a 46/2018 (XI.15.) KH, valamint a 5/2020. (II.6.) KH) Zala Vármegye Integrált Területi Programja több prioritástengelyt határozott meg.

Alapelv és cél, hogy Zala Vármegye 2030-as évekre a munka, a **polgári gyarapodás** és a versenyképes térségi gazdaság szinonimájává váljon. Az erős, versenybe szálló megye megteremtéséért síkra szálló zalaiaknak céljuk, többek között, hogy

- megyénk minden polgára megélhesse és büszkén meg is élje a *zalaiság lényegét, a természettel és hagyományaival összhangban élő, nemzetközileg versenyképes termékeket és szolgáltatásokat előállító szabad vállalkozások és önszervező közösségek dinamikus létét,*
- a Hévíz – Zalakaros – Keszthely - Zalacsány turisztikai desztináció és megyei kapcsolódásainak kiemelt fejlesztésével Zalát az ország Budapest mellett legnépszerűbb bel- és külföldi idegenforgalmi célpontjává (**Közép-Európa Gyógyászati és Rekreatív Központ** kiemelt térségi program) fejlesszék,

- megvalósuljanak a **tesztpályát** kiszolgáló infrastrukturális fejlesztések úgy, mint az **M76-os gyorsforgalmi út**,
- az állami és önkormányzati **közzolgáltatások kiemelkedő minőségben álljanak** az itt élők és **a Zalába látogatók rendelkezésére**, erősítve ezzel az itt élők jövőbe vetett bizalmát, s megteremtve a jó, alkotó élet megélésének feltételeit.

1.1 Zala Vármegye Területfejlesztési Konceptiójának - a megye fejlesztésének 2030-as jövőképe

A koncepció hosszú távú célját a *„gazdag és harmonikusan fejlődő, zöld Zala”* megteremtésében fogalmazza meg. A három átfogó célt és hét évre vonatkozó stratégiai ágazati célt jelölt ki a vármegye számára:

I. Jól működő, fejlett gazdaság kialakítását

- 1.) *KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése*
- 2.) *Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése*
- 3.) *Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése*

II. A foglalkoztatás bővítését és a társadalmi kohézió erősítését

- 4.) *A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer*
- 5.) *Társadalmi depresszió kezelése és felkészítés a munkára*

III. Élhető Zala megye kialakítását.

- 6.) *Egészséges, vonzó, emberközpontú épített- és természeti környezet*
- 7.) *Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, egyenlőtlenségek csökkentése*

A Zala Vármegyei Integrált Területi Program, az elérhető vármegyei Területi Operatív Program (TOP) forráskeret vonatkozásában a fentiek alapján a következő *fő operatív fejlesztési célokat* határozza meg:

1. A világpiacra termelő, **dinamikus zalai gazdaság** kialakítása - a megye üzleti infrastruktúrájának minőségi javítása, az itt működő és ide telepedni kívánó vállalkozások számára vonzó üzleti környezet megteremtése.
2. Múltunkból jövőt! **A vidéki Zala hagyományának megőrzése** - hely- és térség-specifikus termékek és szolgáltatások gazdaságfejlesztési erőforrásként való felhasználása.
3. **Rekreáció és gyógyulás: Turizmusfejlesztés Zalában** - különös tekintettel az ország legjelentősebb gyógyászati és rekreációs turisztikai infrastruktúrájának bővítésére, a kül- és belföldi vendégek számára nemzetközileg is versenyképes turizmusgazdaság megteremtése az épített és természetes környezet fejlesztése révén.

4. Megújulni képes, felkészült zalai emberek - A gazdasági kihívásokhoz gyorsan **alkalmazkodni képes munkaerő-piac** keresleti oldalának megerősítése, a modern üzleti életben helyt állni képes munkavállalók számának gyarapítása a foglalkoztatás bővítés érdekében.
5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok fejlesztése a megyéből való **elvándorlás mértékének csökkentésére**, a települési környezet minőségének javításával - különös tekintettel a közszolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztésével
6. Erős és együttműködő megyei közösség – **helyi közösségek, társadalmi kohézió** és a helyi identitás megerősítése a kulturális sokszínűség megtartása mellett.

1.2 A Balaton, így egyben a Zalai Balaton-part területfejlesztési és stratégiai prioritásai

Prioritás-célok¹:

- 1) Gazdaság-fejlesztés, kutatás-fejlesztés, innováció*
- 2) Turizmus*
- 3) Egészségipar*
- 4) Mezőgazdaság, helyi termékek*
- 5) Társadalmi megújulás*
- 6) Környezet-fejlesztés*
- 7) Közlekedés-fejlesztés*
- 8) Intézmény-fejlesztés*

A koncepció és program célrendszerében az alábbi újszerűség, vagy **jelentősebb hangsúlyok** jelentek meg a 2021-2027-es időszakban a Balaton kiemelt térség stratégiájában:

- az intenzív nyári turisztikai szezon ellensúlyozására a térség gazdaságának fejlesztése erősebben épít a térségbeli és környező tudásbázisokkal való együttműködésre (egyetemek, kutatóintézetek).

Gyenesdiás tekintetében a legfontosabb a minőségi turizmusfejlesztésen túl, az iparterület fejlesztése, magas hozzáadott értékű vállalkozások térbe hozatala és a helyi /lokálpatrióta/, vállalkozóbarát önkormányzati kultúra és hivatali magatartás megőrzése.

A patrióta gazdaságpolitika támogatása, a térségi vállalkozók bevonásával, erősítésével. Mindezekkel együtt:

¹ A Kormány a Területfejlesztési Koncepció és a Stratégiai Program elfogadásával jóváhagyta a Balaton térségének komplex fejlesztését és döntött a tervezett fejlesztések megvalósításához biztosítandó forrásokról (1821/2015 (XI. 12.) számú Kormányhatározat). Ennek megfelelően a 2014-2020-as uniós fejlesztési ciklusban több mint 300 milliárd forint jut a balatoni térség településfejlesztésére.

- a **turisztikai fejlesztések** kapcsán erősebb hangsúly azon szolgáltatások fejlesztésén, melyek az egészség-tudatossághoz, természetességhez, mozgáshoz kapcsolódnak és lehetőség szerint a frekventált nyári időszakon túl tavasszal, ősszel vagy akár az év túlnyomó részében is kínálnak szolgáltatásokat.
- az **egészségipar** és kapcsolódó tevékenységek hangsúlyosabban kell, hogy megjelenjenek, mivel az egészségtudatosság egyre fontosabb szerepet tölt be az emberek életében, miközben a lakosság előregedése, az időskorú aktív turisták megjelenése is további szolgáltatásoknak generál keresletet.
- a térség meghatározó tevékenységi köreit (pl. turizmus, közlekedés, környezetvédelem, helyi termék előállítás, értékesítés) befolyásoló szervezetrendszerre vonatkozóan markánsabb a megújítási szándék és a változó keresleti igényekre való rugalmas reagálási képesség javítása.
- lényeges lesz a „nulla emissziós régió” felé történő elmozdulás, melynek fő letéteményesei az épületek fűtés és hűtés célú energia takarékosága, illetve megújuló energiaforrások alkalmazása, valamint az elektromos közlekedés elterjesztése, kezdve a **villamosvasút közlekedés** bővítésétől az elektromos gépjárművek használatának elterjesztéséig.
- a Balaton térség területén ingatlannal rendelkezők és a helyi lakosok motiválása kedvezmények biztosításával, amennyiben az üdülőkörzetben meghatározott célok (pl. **tájgazdálkodás**, ingatlanok elvárt megjelenésének kialakítása - pl. lakókert, szőlőhegyen a szőlőművelés) teljesítésével hozzájárul a környezetben illő, vonzó megjelenés kialakításához. Hasonlóan települési és nagyobb térségi egységekre vonatkozóan is kidolgozhatók motiváló szempontok (mint pl. a virágos település, stb).
- intézményfejlesztés vonatkozásában különösen fontos lesz a jövőben az előregedő társadalmi tendenciákat figyelve a **nyugdíjasházak létesítése**, a vidékfejlesztés és munkahelyteremtés tekintetében a pedig a **munkásszállók** kialakítása.

1.3 Gyenesdiás Nagyközség településfejlesztési stratégiájában és hosszú távú koncepciójában megfogalmazott gazdasági jövőkép és célok

1.3.1 Turizmus jövedelmezőségének és munkahelyteremtő hatásának növelése

A) a). *Magasra pozícionált termékek és szolgáltatások kialakítása Gyenesdiáson*

Annak érdekében, hogy a magas látogatószám magas fizetőképes kereslettel is társuljon, olyan turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása szükséges, amelyek képesek bevonítani magasabb igényű, és nagyobb fizetőképes keresletet jelentő célcsoportokat.

Ugyanakkor a „**Gyenesdiás**” **márkanév imázsának**, presztízsének javítása érdekében is egy átfogalmazott termék- és szolgáltatáskör szükséges, amelyhez a kommunikáció átalakítása is elengedhetetlen, így a szélesebb kört érintő, bázis célcsoport számára is jelentősen szükséges javítani a szolgáltatások minőségét.

A) b). Szállóvendégek számának növelése

Hosszú távon fontos, hogy Gyenesdiáson megfelelő számú, magas minőségű szálláshely és emellett jelentős számú, tartós jelenlétet biztosító minőségi kemping férőhely álljon rendelkezésre, minden igény kielégítésére. Egy javuló struktúrájú és minőségű szállásférőhely kapacitás már lehetővé teszi, hogy a magas minőséget kereső célcsoportok is megtalálják számításukat Gyenesdiáson. A **magánszálláshelyek minősítésével** és szolgáltatásaik fejlesztésével javuló minőséget, így e körben is javuló jövedelmezőséget szükséges elérni, szállodai férőhelyek és kapacitás bővítéssel.

A) c). A vendég tartózkodási idejének növelése

A Gyenesdiásra érkezők itt tartózkodásnak az ideje nagyrészt attól függ, hogy milyen szolgáltatásokkal, programokkal találkozhatnak. A színes és változatos programkínálat, az egymásra épülő szolgáltatások, a gazdag élményeket ígérő desztináció képes meghosszabbítani a tartózkodási időt, mind a főszezonon belül, mind pedig az elő- és utószezonban is. Így tudunk majd beszélni **tavaszi, nyári és őszi szezonról**, melyeket ki kell alakítani, mindezekhez pedig fel kell a kínálatot és a minőségi ellátási színvonalat emelni. Fontos feladat a meglévő kínálat mainál jobb, hatékonyabb, minőségileg is más jellegű kommunikálása, hogy a már meglévő adottságok jobban kihasználhatók, ezzel az itt tartózkodás ideje tovább növelhető legyen. Meg kell teremteni a szolgáltatók összekapcsolását, együttműködését, közös programok szervezését.

A) d). A turisztikai szezon meghosszabbítása

A turizmus szezonalitása a legtöbb desztinációban problémát jelent. Gyenesdiás és vonzáskörzete esetén ez különösen szűk időszak (lényegében 6-8 hét az iskolaszünet kezdetétől augusztus 20-ig), így a hosszúra nyúlt elő- és utószezon kínálata megerősítést igényel. Gyenesdiás természeti kínálata, kulturális értékei iránt jelenleg is van és érzékelhetően erősödik az érdeklődés – ez azonban többnyire kimerül az egynapos bakancsos turistákban, esetleg a hétvégi vendégekben.

A cél a turistaszezon megnyújtása, lehetőleg egész évre való kiterjesztése érdekében az ez idő alatt szervezendő program- és szolgáltatáskínálat bővítése és fejlesztése, továbbá az ide érkező napi- és szállóvendégek kiszolgáló infrastruktúrájának és a részükre szóló marketing tevékenységnek a megerősítése.

Fontos cél, hogy ezen időszakban is **rendelkezésre álljon kellő számú és minőségű szálláshely**, illetve hogy erősödessen a **gasztronómiai kínálat** mind minőségi, mind mennyiségi szempontból. /Éves nyitva tartású helyek, reggelizők, kávézók, sütizők promotálása, kiállítóhelyek nyitva tartásának hosszabbítása./

1.3.2 Termelő és szolgáltató gazdasági szektor élénkítése, helyi gazdaság diverzifikálása

B) a). Helyi vállalkozások megerősítése

Fontos a helyi vállalkozások megerősítése, mivel kiemelkedően magas a vállalkozáskedv a településen. A vállalkozások támogatását ma már rengeteg szervezet végzi, ezek nagy része országos, régiós vagy megyei hatáskörű. A vállalkozásfejlesztési tevékenységet végző szervezeteket be kell vonzani a településre, hogy segítsék a helyi szervezeteket. Hosszabb távon azonban a **helyi humánerőforrás fejlesztésével** lehet elérni a vállalkozási képességek fejlesztését.

A helyi vállalkozások másik – nem anyagi jellegű – támogatása az információkban és kapcsolatokban rejlő lehetőségekkel történő támogatás. Sokat jelent egy **vállalkozásbarát ügyintézési légkör**, egy információnyújtással, mintegy inkubátor jelleggel működő támogató bázis, amelyben lehetőség van a megfelelő szereplők egymáshoz kapcsolására is (a befektetők és vállalkozók egymásra találásának segítése, a vállalkozók tanácsadókhöz irányítása, stb...).

B) b). Új befektetők és befektetések bevonása

Gyenesdiás Nagyközség immár 18 éve mutatta be először befektetési portfólióját. **Öt befektetési portfólió célt** jelölt meg: vízi-, sport-, egészség-, lovas- és ökoturisztikai palettát. Ekkor a Balatont Siófok és Gyenesdiás képviselte egy fővárosi befektetői vásáron. Az öt nyelvű portfólióra az elmúlt 18 évben is szép számú érdeklődés volt. Az évek során mindig aktualizáltan kiegészült a turisztika mellett ipari, szolgáltatói célokkal is. Ez a kínálat alakította ki azt a befektetői kedvet is, amely a mai napig érzékelhető.

A minőségi fejlődésen átesett település ma kimagasló vonzerővel bír; rengeteg az olyan tényező, amelyre lehet és kell is építeni. Ehhez a megfelelő üzleti, befektetői kör már kopogtat, apartmanház tervekkel, nyugdíjasház ötlettel, szállodával.

B) c). Vonzó befektetési és üzleti környezet létrehozása

Gazdaságélénkítő beruházások szükségesek: olyan fejlesztések, amelyek megerősítik Gyenesdiás helyét és szerepét a térségben, amely sok fizetőképes látogatót vonz, hosszú szezonra biztosítja a vonzerőt, minőségi szolgáltatásokat és termékeket kínál. A települési arculatnak és épített környezetnek egy minőséget és funkcionalitást is jelentő átalakítására van szükség, hogy a „Gyenesdiás” élmény még vonzóbb legyen.

A Gyenesdiás befektetési és üzleti környezet létrehozására az alábbi településrészeket „hozta létre”:

- gazdaságfejlesztési akcióterület (észak-nyugati településrész - Faludi-sík)

Gazdasági övezet, iparterületek fejlesztése.

- szórakoztató- és kulturális központ akcióterület (Balaton-parti településrész)
- sport és szabadidőpark akcióterület (dél-nyugati településrész - Algyenes)

Gyenesdiás 2025. évi aktuális befektetési portfóliói:

GYENESDIÁS

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI BEFEKTETŐK RÉSZÉRE KÍNÁLT BERUHÁZÁSI LEHETŐSÉGEK 2025-2030.

INVESTMENT OPPORTUNITIES OFFERED FOR DOMESTIC AND INTERNATIONAL INVESTORS 2025-2030.

NYUGAT-BALATON, MINT BEFEKTETÉSI HELYSZÍN

A Nyugat-Balaton térsége Magyarország egyik legdinamikusabban fejlődő régiója, amely kiváló lehetőségeket kínál a befektetők számára. A térség gazdag kulturális és természeti öröksége, valamint stratégiai elhelyezkedése kedvező feltételeket biztosít az üzleti fejlődéshez.

Kulturális és természeti kincsek

- **Festetics örökség:** A Festetics család építészeti és kulturális öröksége Keszthelyen, beleértve a Festetics-kastélyt és Európa egyik első agrártudományi egyetemét (alapítva 1797-ben).
- **Termálforrások:** Hévíz, Kehidakustány és Zalakaros egyedülálló gyógyvizekkel és fejlett turisztikai infrastruktúrával rendelkezik.
- **Balaton:** Közép-Európa legnagyobb tava, amely rekreációs és turisztikai célpontként kiemelkedően jelentőséggel bír.
- **Keszthelyi-hegység:** Tiszta levegő, élhető környezet, amely ideális egészségturizmus, sport és rekreációs projektek számára.

Gazdasági és logisztikai előnyök

- **Kiváló termőföld:** A térség mezőgazdasági adottságai kiváló lehetőséget nyújtanak az élelmiszer-ipari beruházások számára.
- **Kiterjedt mezőgazdasági területek:** Alapanyag-termelés szempontjából jelentős potenciál az élelmiszeripar számára.
- **Logisztikai központ:** Sármelléki nemzetközi repülőtér, gyorsforgalmi utak és autópályák biztosítják az áruszállítás hatékonyságát.

Befektetési lehetőségek

- **Egészségügyi szektor:** magánkórházak, gyógyturizmus és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.
- **Földművelés és élelmiszertermelés:** Helyi mezőgazdasági termékek feldolgozása és exportja. Nyugdíjasházak és idősgondozás: A nyugat-európai nyugdíjasok számára vonzó környezet és magas színvonalú szolgáltatások.
- **Sport és rekreáció:** Keszthelyi-hegység és Balaton környékén aktív turizmus fejlesztése.
- **Innovatív technológiák:** Kutatás-fejlesztési központok létrehozása és technológiai beruházások.

Beruházási együttműködés előnyei

- **Növekvő adóerőképesség:** Az új vállalkozások és infrastruktúra fejlesztések révén növekvő helyi adóbevételek.
- **Munkahelyteremtés:** A beruházások révén létrejövő új munkahelyek ösztönzik a gazdasági növekedést.
- **Magas hozzáadott érték:** Az ipari és szolgáltatási szektor fejlődésével növekvő gazdasági hatékonyság.

A Nyugat-Balaton térség kiváló lehetőségeket kínál a hosszú távú, fenntartható befektetések számára, amelyek biztosítják a gazdasági növekedést és a befektetők számára a stabil megtérülést.

WEST BALATON REGION

fabulous nature • limitless possibilities • untouched nature •
liveable environment • inspiring culture • openness to innovation

The West Lake Balaton region is one of the most dynamically developing regions in Hungary, offering excellent opportunities for investors. The region's rich cultural and natural heritage and its strategic location provide favourable conditions for business development.

Cultural and natural treasures

- **Festetics heritage:** Festetics Heritage: The architectural and cultural heritage of the Festetics family in Keszthely, including the Festetics Castle and one of Europe's first agricultural universities (founded in 1797).
- **Thermal spas:** Hévíz, Kehidakustány and Zalakaros have unique thermal baths and developed tourist infrastructure.

- **Lake Balaton:** the largest lake in Central Europe, it is a major recreational and tourist destination.
- **Keszthely Hills:** a clean-air, liveable environment ideal for health tourism, sports and recreation projects.

Economic and logistical advantages

- **Excellent soil:** the agricultural potential of the area offers excellent opportunities for investment in the food industry.
- **Extensive agricultural land:** significant potential for the food industry in terms of raw material production.
- **Logistics hub:** Sármelléki International Airport, motorways and highways ensure efficient transport of goods.

Investment opportunities

- **Health sector:** development of private hospitals, health tourism and health services.
- **Manufacturing and food processing:** processing and export of local agricultural products.
- **Retirement homes and residential care:** Attractive environment and high quality services for retired people in Western Europe.
- **Sport and recreation:** development of active tourism in the Keszthely Hills and around Lake Balaton.
- **Innovative technologies:** creation of research and development centres and technological investments.

Investment cooperation benefits

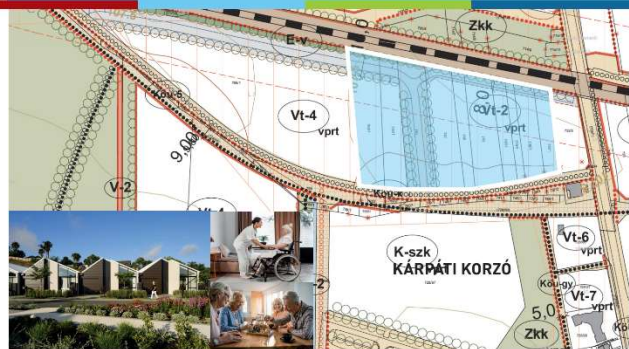
- **Increased tax capacity:** increased local tax revenues through new businesses and infrastructure development.
- **Job creation:** new jobs created through investment stimulate economic growth.
- **High value added sectors:** increased economic efficiency through the development of the industrial and service sectors.

The West Balaton region offers excellent opportunities for long-term, sustainable investment, ensuring economic growth and a stable return for investors.

Photos: Hévíz and Small Balaton - Csodablaton@balaton.hu; Balaton-Upland-Orsi Péter; Great heron - Kulcsár Zoltán; Gyenesdiás - Csodablaton@balaton.hu; Sailing - BingPi; Balatongörök - balatongorok.hu;

MINŐSÉGI TURIZMUS SZÁMÁRA KÍNÁLT ELADÓ MAGÁN TERÜLETEK -NYUGDÍJASHÁZ-

PRIVATE LAND FOR SALE OFFERED FOR QUALITY TOURISM/RETIREMENT HOUSE

PROJEKT ADATOK - VT- közel 1,4 hektáros feltárássra váró magánterületek

Elsősorban szolgáltató vagy szociális, nyugdíjasház, kereskedelmi és vendéglátó esetleg szálláshely funkcióra szolgáltató építmények elhelyezésére alkalmas övezet.

Az övezetben kialakítható szálláshely szolgáltató épületekben kereskedelem, szabadidőpark, vagy legalább 25 szoba és minimum 50 férőhelyes szálloda, üdülőkomplexum, panzió, esetleg **nyugdíjasház** (80-100 férőhely felnőttek), illetve **napközi otthonos fiatal korúakat támogató központ** létesíthető. Lakófunkció az övezet épületeiben, a főfunkció mellett, az épület(ek) összesített földszinti nettó szimterületének legfeljebb 20 %-ának megfelelő mértékben létesíthető, a tulajdonos, a személyzet, a bérlet, stb. számára. A telkek összehasonlíthatók. A vasút és a kerékpárút a közelben, a Balatontól mintegy 100 méterre.

PARAMÉTEREK:

• min. kialakítható telekméret / min. plot size:	2500 m ²
• min. utcafronti szélesség / min. street frontage plot width	30,0 m
• a telek max. beépítettsége / the largest built-up area	50%,
• a zöldfelület min. mértéke / min. amount of green space	30%
• max. épületmagasság / perm.max. building height	9,5 m

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:
Gál Lajos, polgármester
8315 Gyenesdiás, Kossuth L. u. 97.
06 83 312 737 / 100
polgarmester@gyenesdias.hu

Accommodation can be established in the zone in buildings providing at least 25 rooms and a minimum of 50 beds in hotels, guesthouses or retirement homes. Residential functions can be established to a maximum of 20% of the total net floor area of the building(s), for the owner, staff, tenant, etc. The plots can be merged. The railway and the bicycle path are nearby, about 100 meters from the beach.

MINŐSÉGI TURIZMUS SZÁMÁRA
KÍNÁLT ELADÓ
ÖNKORMÁNYZATI TERÜLET

MUNICIPAL AREA FOR
FOR QUALITY
SPORTS TOURISM

PROJEKT ADATOK K-OKT-1880/16 HRSZ

A terület elsősorban **térségi szintű** [sportszállodának, sportcsarnoknak] és más turisztikai **szabadidős-létesítmények**, illetve azok kiszolgálására létesítendő építmények elhelyezésére szolgál. A közel 5,4 hektáros területen elhelyezhető funkciók a turizmus fejlesztését szolgáló vendéglátó, szálláshely szolgáltató, egészségügyi ellátó, sport-fitness-wellness, illetve kereskedelmi célú létesítmények épületei.

PARAMÉTEREK:

- bérlehető terület/plot size for rent: 39.000 m²
- eladásra kínált terület / min. plot size for sale: 15.000 m²
- az telek utcai szélessége/min. street frontage plot width: 80 m
- az övezet beépítési módja: szabadon álló
 - a telek max. beépítettsége/the largest built-up area: 20%
 - a zöldfelület min. mértéke/ min. amount of green space: 60%
- max. épületmagasság/perm.max. building height: 9,0 m

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

Gál Lajos, polgármester
8315 Gyenesdiás, Kossuth L. u. 97.
06 83 312 737 /100
polgarmester@gyenesdias.hu

The area is primarily used for regional-level sports, hotel, sports hall and other leisure facilities, as well as buildings to be constructed to serve them. The functions that can be located on the nearly 5-hectare area are: catering, accommodation, healthcare, sports, fitness-wellness, and commercial facilities serving the development of tourism.

MINŐSÉGI TURIZMUS SZÁMÁRA
KÍNÁLT ELADÓ
ÖNKORMÁNYZATI TERÜLET

MUNICIPAL AREA
OFFERED
FOR QUALITY TOURISM

PROJEKT ADATOK VT-1764. HRSZ- 7783 m²

Kerékpárbarát nyaralóházak, kemping, motel építésére alkalmas terület.

Az övezet beépítési módja **Vt-1** besorolás szerint:

- itt akár 1000 m²-es épület is kialakítható / a building of up to 1000 m² can be constructed here.
- a telek legnagyobb beépítettsége / the largest built-up area of the plot: 50%
- a zöldfelület legkisebb mértéke/ the minimum amount of green space: 30%
- Megengedett legnagyobb épületmagasság / Maximum permitted building height: 8,0 m

Zkp- 2%

- kemping építésre kiválóan alkalmas

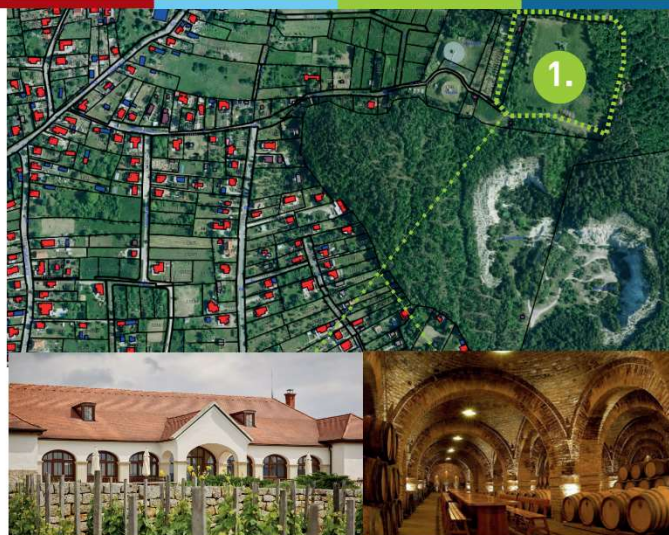
TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

Gál Lajos, polgármester
8315 Gyenesdiás, Kossuth L. u. 97.
06 83 312 737 /100
polgarmester@gyenesdias.hu

An area suitable for building bicycle-friendly holiday homes, campsites and motels.

MINŐSÉGI TURIZMUS SZÁMÁRA
ELADÓ MAGÁNTÉRÜLET
PROJEKT: BORSZÁLLODA

PRIVATE LAND FOR SALE,
RECOMMENDED FOR
QUALITY TOURISM, WINE HOTEL

PROJEKT ADATOK K-OKT-1701/1 HRSZ

1. Balatoni panoráma, erdő melletti területek, a régi hercegi manudulás és az egykori szakcsoporthoz tartozó birtok. Elsősorban **térségi szintű** minőségi [borászatot, hegyközségi szőlőkulturát bemutató] **kutatóintézet** vagy **turisztikai, szabadidős-létesítmények**, illetve azok kiszolgálására létesítendő építmények [borszálloda, borterasz, pince] elhelyezésére szolgál. Elhelyezhető funkciók a turizmus fejlesztését szolgáló vendéglátó, szálláshely szolgáltató, borturizmust kiszolgáló vagy sport-fitness-wellness, illetve kereskedelmi célú létesítmények.

PARAMÉTEREK:

- terület nagysága/ plot size: 24.130 m²
- min. kialakítható telekméret /min. developable plot size: 15.000 m²
- a telek utcai szélessége legalább/ min. street frontage plot width: 80 m
- az övezet beépítési módja szabadon álló
 - a telek legnagyobb beépítettsége/ the largest built-up area: 20%
 - a zöldfelület legkisebb mértéke/min. amount of green space: 60%
- megengedett max. épületmagasság/perm.max. building height: 9,0 m

It is primarily used for the location of regional quality tourist leisure facilities (showing winemaking, mountain village viticulture) and buildings to serve them.

ZIP LINE &
ADRENALIN PARK
BÉRELHETŐ TERÜLET

ZIP LINE &
ADVENTURE PARK
AREA FOR RENT

PROJEKT ADATOK

A Balatoni panoráma irányába felhagyott **futurisztikus kőbánya**, melyben adrenalin park is kialakítható. Korunk újszerű attrakciós pontjainak számíthat az erdőben, ligetes részekben kialakított extrém sport pályák, ahol mobil és telepített eszközök kerülnek elhelyezésre.

A fejlesztés részeként egy Keszthely térség egészének szóló **Bob-pálya és Adrenalin park** hiánypótló céllal épülhetne meg, hisz a legközelebbi hasonló attrakciók 60-80 km-re találhatók. A **bérlehető terület** a térség természetjáró központja, a Nagymező, mint közkedvelt kirándulóhely szomszédságában található a település felett, panorámás hegytetővel. A fejlesztés célközönségét a Nyugat-Balaton térségében több, mint egy millió vendégéjszakát meghaladó családok vendégkör biztosítaná.

PARAMÉTEREK:

- A gyenesdiási Nagymező és a felhagyott kőbánya közötti több hektáros területen.
- A terület állami tulajdonban van. / The area is state-owned. (Bérlehető, hasznosítható)
- Beépíthetőség: 15%, Ép. mag.: 6,5 méter / Build-in capacity: 15%, Building height: 6.5 meters
- Tervezett Létesítmények: turisztikai és sport-oktatási céllal felépítendő fogadóépület, ehhez kapcsolódó bob pálya, csónap lecsúszópálya, mászófal, függőhíd, erdei labirintus, ijárat. Planned facilities: a reception building to be built for tourism and sports education, purposes, a related bobsleigh track, canopy slide, climbing wall, forest labyrinth, archery

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

Gál Lajos, polgármester
8315 Gyenesdiás, Kossuth L. u. 97.
06 83 312 737 /100
polgarmester@gyenesdias.hu

An abandoned futuristic quarry facing the Balaton panorama, in which an adrenaline park could be developed.

GYENESDIÁS

IPARTERÜLETEINEK BEFEKTETÉSI LEHETŐSÉGEI 2025-2030.

INVESTMENT OPPORTUNITIES FOR INDUSTRIAL AREAS 2025-2030

GYENESDIÁS, A LEHETŐSÉGEK OTTHONA

A család és vállalkozóbarát Gyenesdiás a zalai Balaton-parton, a Keszthelyi-hegység koszorújában fekszik, 2 km-re Keszthelytől, a Balaton kulturális fővárosától és 7 km-re a világhírű gyógyfürdőtől, Hévíztől.

A közlekedési infrastruktúra ellátottsága szempontjából Gyenesdiás az országos átlag feletti helyzetet mondhat magáénak.

Két nemzetközi viszonylatban is fontos tengely (M7 és 84. sz. főút), valamint egy országos jelentőségű főútvonal közvetlen környezetében elhelyezkedve kedvező a település megközelíthetősége.

A település közúton, vasúton, illetve légi közlekedés útján is könnyen elérhető helyzetben van, a Sármelléken üzemelő repülőtér mindössze 15 km távolságra található.

Gyenesdiás elegáns nagyközség, ahol a költségvetési szerkezetben jelentősebb arányt képvisel a saját- és adóbevétele (53 %), a pályázati forrásokkal (13 %) együtt, mint az állami normatív támogatások összege. Ez biztosítja a kiszámítható jövőképet és a tervezhető jövőt.

Gyenesdiás továbbra is szeretne erős bástya maradni Keszthely város keleti szomszédságában, helyét és szerepét megtalálni a városokkal és szomszédos településekkel, közös portfóliók mentén.

Az elmúlt években folyamatosan fejlődött Gyenesdiás gazdasága. Ennek a fejlődésnek a legjobb fokmérője a helyi iparüzési adó összegének alakulása, ami az elmúlt időszakban is közel 40 %-kal nőtt. Olyan gazdasági ökoszisztéma alakult ki Balaton-parti településünkön, ahol jelen tud lenni a termelés (iparterületi bővítés, innovatív cégek beköltözése) és szolgáltatás (minőségi turisztikai kínálat) egyaránt.

GYENESDIÁS, THE HOME OF OPPORTUNITIES

The family and entrepreneur friendly Gyenesdiás is located on the shores of Lake Balaton in Zala, in the wreath of the Keszthely Hills, 2 km from Keszthely, the cultural capital of Lake Balaton, and 7 km from the world-famous spa, Hévíz.

In terms of transport infrastructure, Gyenesdiás can claim a position above the national average. Located in the immediate vicinity of two important international axes (M7 and main road 84) and a nationally important main road, the accessibility of the settlement is favorable.

The settlement is easily accessible by road, rail and air; the airport operating in Sármellék is only 15 km away.

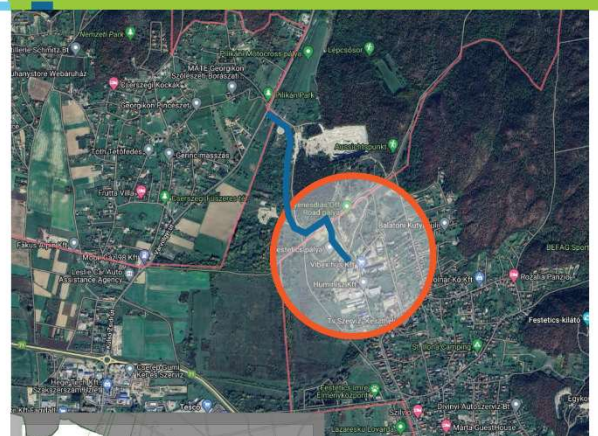
Gyenesdiás is an elegant large village, where own and tax revenue (53%), together with tender sources (13%) represent a more significant proportion in the budget structure than the amount of state normative subsidies. This ensures a predictable future vision and a planable future.

Gyenesdiás would like to continue to remain a strong bastion in the eastern neighborhood of the city of Keszthely, to find its place and role with the cities and neighboring settlements, along common portfolios.

The economy of Gyenesdiás has been continuously developing in recent years. The best indicator of this development is the development of the amount of local business tax, which has also increased by nearly 40% in the recent period. An economic ecosystem has developed in our Balaton-coast settlement, where both production (industrial area expansion, innovative companies moving in) and service (quality tourism offer) can be present.

KESZTHELY-GYENESDIÁS KÖZÖS IPARTERÜLET

Befektetési lehetőségek Magyarország ékszerdobozában, Zala vármegyében

Zalaegerszeg- Nagykanizsa- Hévíz - Keszthely - Gyenesdiás -
Vonyarcvashegy - Zalakaros - Zalavár - Sármellék

Prezentációt készítette:

Albrecht Viktor - Szálloda és külkereskedelmi szakember

Jiang Sijie - Pénzügyi szakember

1.3.3 Társadalom gazdasági erejének növelése

C) a). Demográfiai folyamatok megtartása

Egy erős társadalmi bázis képes kiszolgálni a munkaerőpiac igényeit, egyben hozzájárul a település gazdasági erejének növeléséhez. Bár Zala vármegyére negatív demográfiai tendenciák jellemzők – amely a születések számának csökkenéséből és a főváros felé való elvándorlásból adódik – Gyenesdiás lakossága nagymértékben nő.

A település állandó népessége 1990-ben 2062 fő, 2001-ben 2711 fő, 2011-ben 3411 fő volt. 2019-ben az állandó népességszám: 4047 fő volt, a népsűrűsége 219 fő/km². **2024. január 1-jén: 4371 fő, 2025. január 1-jén pedig 4460 fő.**

A nagyközségbe betelepülők magas aránya sok pozitív változást jelentett:

- Nőtt a lakásépítkezések száma
- Csökkent a munkanélküliség
- A születések számának növekedése, a település fiatalodását eredményezte. Sok a beköltöző, illetve a fiatal, többgyermekes család.

Gyenesdiás jövőbeni gazdasági megerősödéséhez a fiatalok helyben maradását, a családok megtartását kell ösztönözni. Ehhez egy vonzó szolgáltatás-kínálat és családbarát infrastruktúra kialakítása szükséges. Az önkormányzatnak különösen nagy felelőssége van ebben (családbarát politika, vállalkozóbarát menedzsment, vállalkozók helyzetbe hozása, segítség a fiatal pályakezdő vállalkozók számára, támogatás a gyermeket vállaló fiatal családok részére, közműtámogatással az építkezések megkönnyítésére). Továbbra is erősíteni kell a településhez kötődést, az identitástudatot.

C) b). Kulturális szellemi bázis megerősítése

A kulturális, szellemi bázis megerősítése hozzájárul, hogy a magasan képzett lakosság is megtalálja számítását a településen, hogy ez a magasan képzett lakosság aktív részese legyen a helyi közösségeknek, támogassa a nagyközség fejlődését, tudásával és részvételével erősítse meg Gyenesdiás társadalmi bázisát. Ennek jól működő eszköze lehet egy ún. „értéktérkép” elkészítése, mely adatbázis-szerűen összegyűjti és naprakészen nyilvántartja a településen található kultúrtörténeti és természetvédelmi értékeket, műemlékeket, valamint a jelen kulturális és értékes közösségépítő szellemi potenciálját. Az ún. „problématérkép” pedig a helytelen táj és környezethasználatokra hívja fel a figyelmet, valamint az eltűnő kulturális értékekre.

C) c). Foglalkoztatási szerkezet javítása

A munkaerő piac keresletének és kínálatának eltérése nem csak helyi probléma, ugyanakkor kezelésére lehetőség van helyi erőforrások bevonására. Az egyik oldalon a munkahelyüket kereső fiatalok, a megfelelő állás miatt ingázó értelmiségi réteg, míg a másik oldalon a (többnyire szezonális) munkaerőhiánnyal küzdő turisztikai szolgáltatók állnak. A szabad munkaerő-kapacitások hatékony lekötése, míg a szezonális munkaerő-igények optimális kielégítése egyszerre jelent kihívást.

Gyenesdiáson **2019-ben 711 vállalkozás volt bejelentve, 2024-ben pedig már 892, ami közel 25%-os növekedés mintegy 5 év alatt.** Tipikus nagy- és nehézipari vállalkozások nem jelentek meg, a nagyközségben főként mikro-, kis- és középvállalkozások jellemzőek, elsősorban szolgáltatási, kereskedelmi és raktározási profillal. Gyenesdiás kimagasló az 1000 lakosra jutó működő vállalkozások tekintetében, 210%-kal meghaladja a hasonló népességű kategóriába tartozó települések országos átlagát.

A helyi **önkormányzata is egyben nagy foglalkoztató**, intézményeivel, kötelező és önként vállalt feladatköreivel. Nem kis erőfeszítés a vonalas és humán infrastruktúra biztonságos működtetését megszervezni, felügyelni, a lakosság igényeit kielégíteni.

A település üzemeltetésében (község- és zöldterület-gazdálkodási szakfeladat) is komoly kihívást jelent a szezonálisan változó leterheltség, elsősorban a vízvezeték-rendszer és a közvilágítás vonatkozásában, ugyanúgy, mint a település nagyterjedésű belterülete, a turisztikai ágazat miatt „kirakatba állított” terek, utcák.

1.3.4 Horizontális célok

Gyenesdiás esetében a vonzó környezet mindenki közös érdeke, hiszen ez hozzájárul a település kedvező megítéléséhez, a turisztikai szolgáltatók gazdasági boldogulásához is. Támogatni és ösztönözni kell a közös célok mentén az önkéntességet, amely képes a feladattal megbirkózni. A kulturális szellemi bázis megerősítése kapcsán már említett „értéktérkép” a településen élő és /vagy azért cselekedni tudó és akaró önkéntesek elérésében is nagy szerephez juthat.

A településfejlesztési elvek mentén kialakított célrendszerből nem hiányozhat a fenntarthatóság elvének is megfelelő célok megfogalmazása. A fenntarthatóság azonban nem önálló prioritás, hanem egy olyan elv, amelynek minden intézkedésben meg kell jelennie.

Környezettudatos, fenntartható településsé válás - integrált horizontális prioritásai:

- *Valamennyi fejlesztés során az energiahatékonyság és megújuló energiaforrások alkalmazásának érvényesítése*
- *A fejlesztések során a hosszú távú táj- és természet-megőrzési szempontok érvényesítése*
- *Klímavédelmi szempontok érvényesítése az épített örökség és a területhasználat során*
- *Tájba illeszkedő, természeti, épített, kulturális értékeit őrző és újra hasznosító, a lakó gazdasági és turisztikai funkcióit jól egyensúlyozó, azok fejlődési keretfeltételeit megteremtő épített környezet kialakítása*
- *Megfelelő építési és településképi szabályozás kialakítása*
- *Gyenesdiás belső úthálózatának, közműveinek megfelelő színvonalú üzemeltetése, fejlesztés*
- *Gyenesdiás kulturális örökségének megőrzése, a helyi szervezetek, kulturális élet támogatásával, aktív reagáló értékvédelemmel*
- *Az épületek és infrastrukturális elemek tájba illesztésével, tájpotenciálban rejlő lehetőségek*
- *Zöldfelületi infrastruktúra, települési köz és rekreációs célú zöldterületeinek, minőségi, mennyiségi, elérhetőségi fejlesztésével és figyelemmel a klímaadaptációs célokra*

Gyenesdiás élhető, megélhetést és perspektívát nyújtó elegáns nagyközség, ahol az életminőség és életszínvonal emelkedése a lakosság elégedettségét növeli, hiszen:

- a munkanélküliségi ráta alacsony;
- a közszolgáltatások jó színvonalon állnak rendelkezésre;
- a lakosságot összetartás, erős identitástudat jellemzi, a közösségi élet pezsgő;
- a környezet biztonságos;
- megtalálhatók nagy kiterjedésű zöldterületek és szép természeti környezet - Keszthelyi-hegység, közjóléti erdő
- jellemző a fejlett sportélet (korszerű sportpályák, lovardák, lőtér, vitorlaskikötő, horgászkikötők, kerékpárutak, kirándulóhelyek) iskolai sportcsarnok, tornaterem
- regionális hírű turisztikai attrakciók (Természet Háza, Darnay-pince /1644/, Talabér-féle vízimalom, Vadlánlik, erdei kilátók, kardio-tanösvények, tematikus tanösvények: forrás, dolomit, történelmi)
- Gyenesdiáson található az északi Balaton-part és a környék legnépszerűbb családbarát strandjai
- minőségben kiépültek a 21. századi lakossági szolgáltatásai;
- a települési környezet nemcsak szép, de hangulatos is; sok közösségi programmal, közel 40+6 civil szervezettel (2024.11.13-án: 29 egyesület és 11 alapítvány és 6 csoport)
- a nagyközség kistérségi pozíciója erős (Ligetplex Cinema- a Balaton legnagyobb mozija, Liget Pláza, kiemelt szolgáltatások – kereskedelem, erősödő vendéglátás)
- térségi viszonylatban jelentős méretű ipari területtel bír a nagyközség (barnamezős beruházások, befektetések)
- megtalálhatók a képzett szakemberek, a speciális szaktudás, az innovatív szürkeállomány.

Az adottságok kihasználása teljesen még nem valósult meg, számos területen jelentős fejlesztés szükséges (különösen a háttér-infrastruktúra megteremtésében). Eddig is és a jövőben is a legfontosabb feladat a monokultúrás gazdasági szerkezet megszüntetése, a több lábon állás biztosítása: ipar, kutatás-fejlesztés, innováció, turizmus-vendéglátás.

Jelen **Gazdasági Program a 2024-2029. évi választási ciklusra szól**, de a megvalósítás egy része, illetve a folyamatok csak hosszabb távon fejeződnek be. A megfogalmazott célok tervszerű megvalósítása a pénzügyi források, a gazdasági lehetőségek függvényében történik.

- Új köztemető kialakítása, I. ütem (ravatalozó, közművesítés) a meglevő kiviteli engedélyek szerint (Pilikáni – Szoroshadi részen), II. ütem előkészítése és megvalósítása
- Aquatika kerékpáros pihenőpont és játszótér kivitelezése a Gyenesi Lidóstrandnál
- Iparterületi (Jedlik Ányos úti) és az aldiási (Eszes László úti) területek előközművesítésének támogatása, új út és a kijárat megteremtése a várvölgyi útra Keszthellyel és Czerszegtomajjal közösen
- Diás településrész fejlesztése, Diási temetőkertben térköves járdák kialakítása
- Klímatudatos virágágyak építése: Petőfi utca és Darnay utca között
- Fürdő utca sétánnyá alakítása térkövezéssel
- Piac környezetének rendezése: kavicsozás, lezárt parkoló biztosítása,

- „Belterületi utak Gyenesdiáson” programban: aszfaltozások Határ út, Határ köz, Erdősor utca, Pilikáni út felső szakasza, valamint járdaépítések: Kossuth u; járdatervezések: Széchenyi u., Szent István u.; Lőtéri utca és járdaszakaszok kialakítása
- Malomárokban kavicsalap készítés stég kihelyezés
- Kárpáti Korzó rendezvénytér infrastruktúra fejlesztése; gördeszka pálya bővítése Lendvai Zoltán János plébános úr felajánlásával.
- Egyházközség fejlesztési elképzeléseinek támogatása, Béke Lángja misszió 2025. tavaszi fogadása
- Új pályázatok beadása: „Versenyképes járások” programban Top Plusz pályázatok keretében és rendezvényeket illetően
- Strandok és környezetének fejlesztései
- Strand utca (Dohánybolt előtti terület) rendezése, parkolás gátlók, egységes burkolat
- Trafóház arculati rendezése
- Játsszótéri elemek bővítése, Teqball pálya kialakítása, parti sétány térkövezése fix padokkal
- Oppel Imre sétány II. ütemének fejlesztése (virágládák, szegély)
- Lidóstrandon a vállalkozók mögötti északi kerítésének megépítése vállalkozói és személyzeti parkolók kialakításával, játékkuckó kialakítása
- Jelenleg is futó pályázatok megvalósítása
- További klímabarát gyakorlatok és fejlesztések megvalósítása: elektromos töltőpontok kialakítása és elektromos buszjárat indítása a főszezonban a Diási Játékstrand parkolójából
- Korábbi környezetvédelmi pályázatokból beszerezett eszközök (esővízgyűjtő tartályok, Perlator csomagok, műfecskefészek, 2025. évben pedig komposztládák) lakosság részére történő ingyenes kiosztása, áthúzódó pályázataink folytatása (Mély utcai vis maior program)

2 HELYZETELEMZÉS

Gyenesdiás kedvező természetföldrajzi adottságokkal rendelkező, gazdasági és közlekedési szempontból jól pozícionált település. Természeti és épített környezeti, illetőleg humán erőforrásai adottak. Fejlesztési irányainak meghatározásakor a kiindulópont a társadalmi, gazdasági és ökológiai fenntarthatóság biztosítása, a kockázatok minimalizálása.

Gyenesdiás Nagyközség Zala Vármegyében, a Balaton északnyugati pontján, a Keszthelyi-öböl északi partján fekszik. A településen halad keresztül, a 71. számú főút, amely a Balaton északi parti településeit köti össze. A Keszthelyt elkerülő szakasz is a gyenesdiási körforgalomnál csatlakozik, egyfajta kapuzatot alkotva. A település mindezek által könnyen megközelíthető.

A környék infrastrukturális helyzetét erősíti a vonatközlekedés, valamint számos lehetőség kínálkozik a közeli Sármelléki reptér (Hévíz-Balaton Airport) fejlesztésében, valamint az M-76 hosszútávon történő kiépülésében a zalaegerszegi tesztpályáig. Ezen közlekedésfejlesztési projektekkal, valamint a vasút várható minőségi villamos-fejlesztésével a környék, a tágabb térség egyik fontos közlekedési csomópontjává válik.

2.1 Településszerkezet

Gyenesdiás mai vonzerejét nagyrészt az élhető településszerkezetének köszönheti. 800 m²-es minimális telekméret, hegylábi részek, hangsúlyos zöldterületi megtartások, építési magasságkorlátozások mellett. A TAK rendelkezéseit és ajánlásait a települési főépítéssel együtt jómagam is mindig figyelembe veszem és fontosnak tartom a jövőben is. A település szerkezete azonban mindezek ellenére nem egységes, egykor ugyanis hegyközségi múlttal rendelkezett. A mai nagyközségben azonban már a kisvárosias és kertvárosias jellegű lakóterületek a hangsúlyosak. Mivel a település egyik vonzereje a Balatoni turizmus, jelentős a nyaralók száma, melyek a tó partján és a településen belül egyaránt megtalálhatók.

Az ősi Gyenes /Falud nyomán²/ és Diás települések 1840 évi egyesülése után, a mai napig mindkét településközponti részt a Kossuth utca köti össze. Ez volt az egykori római út, amely kialakulása ősi időszakában az első járható vonal volt a Balatont kísérő széles nádas és vizes legelők szélén, a hegylábi vonalon. Évszázadokon át a mai zalai- Balaton-parti települések déli szélén, majd a víz és a nádas visszaszorításával a déli harmadában haladt.

A mai állapot szerint pedig, szinte már a kelet-nyugat irányú szimmetria tengelyt jelenti. A fő útvonal /71. sz./ mentén, egy-egy kisebb hegyközségi kápolna és temető központú tér köré szerveződött az ősi Gyenes és Diás település magterület is. Ezekről a településközpont részekről csillag alakban indultak ki utak a hegylábak felé. (Algyenes, Felgyenes, Aldiás, Feldiás)

² A mai Gyenesdiás területén a középkorban két önálló település is létezett: Falud és Diás. A magyar honfoglalást követően hosszú évszázadokon át ez a két szomszédos birtok más-más birtokos tulajdonában volt, sorsuk csak a török kor utolsó időszakában kapcsolódott össze. Falud település a 16. század végén elpusztult. Helye 100 évig pusztta volt, majd a Balaton visszahúzódásával tőle délre alakult ki Gyenes. Falud és Diás esetében is konkrét régészeti bizonyítékok vannak arra, hogy a területen már a 11. században megtelepedtek a magyarok.

A település közigazgatási területe és külterületei délen a Balaton középvonalaig, északon a Keszthelyi-hegységbe nyúlik, északi pontja az Öreg-Szék-tetőig (394 m) húzódik.

A belterület határa délen a Balaton, keleten Vonyarcvashegy, északon a Keszthelyi-hegység, nyugaton Keszthely.

Gyenesdiás fejlett üdülő település, 4460 fölé fejlődő lakosságszámmal és a fejlett turisztikai vonzerővel a „Nyugat-Balaton Üdülőfaluja”, habár klasszikus értelemben *nem lehet falunak nevezni*, bár lélekszáma alapján ez még megtehető lenne. A két ősi településrész (Gyenes és Diás) a fentiek után nem maradt meg oly módon, hogy a hagyományos értelemben külön-külön faluvá fejlődhessen, a történelme során mindig a laza szövetű, sajátos hegyközségi struktúra volt a jellemző. Ennek nyilvánvaló oka a *szőlőművelés*, ami értelemszerűen a lazán elhelyezkedő, egymástól nagyobb távolságokra épült házak összességét jelentette.

A hegyközség nagyon jól tudott alkalmazkodni a 19-20. századi változásokra, amikor az évszázados megélhetési forrásokat lassan felváltotta a Balaton fürdőéletének kialakulása. /1907/

A turizmus fejlődése, a 20. századi életmódváltás magával hozta a Balaton-parti települések más irányú fejlődését. Lassan megnőtt az igény a családi üdülők, hétvégi házak iránt. A település életmódja egyre jobban az idegenforgalom felé fordult.

A 19. század végén kezdődött és a 20. század elejére tehető az első üdülőépítési hullám megindulása. Jól elkülöníthető a múlt század elején, ill. a második világháborúig terjedő időszakban épített villaépítészet és a 1960-es években beinduló üdülőház-építési hullám alatt létrejövő település-szerkezet közötti különbség.

A település új házai (ezalatt elsősorban az utóbbi 20-30 év épületei értendők) rettentő heterogén képet mutatnak! Vannak nagyon szép utcák és utcaképek és vannak felejthető összevisszaságban megjelenő épületegyüttesek. De a gyors fejlődésnek köszönhetően a település mára viszonylag szegény maradt műemlékekben. Gyenesdiáson a múlt századi népi építészetnek csupán néhány emléke maradt fenn.

Egy részük lakóház általában kőből épültek, náddal fedettek, alaprajzuk változatos. Leggyakoribbak az oromfalas, az utcára néző, két ablakos formák. Legtöbb ilyen épületet a Toldi és a Darnay utcák környékén találunk.

Műemlékké nyilvánított az egykori tehénpásztor szolgálati lakása "Csordásház", "Pásztorház" néven, ahol kialakításra került 2010-ben az Avar történeti Múzeum és a népi kismesterségek szakköreinek ad otthont.

Évszázadokkal ezelőtt a diási és faludi tőszomszédos kocsányos tölgyrengetegek hatalmas szálfáiból sok boronapincét építettek a szőlőiről mindig jó hírű Vonyarcon, Diáson és Faludon. (A legrégebbi ránk maradt ilyen emlék a Dornyai-féle boronapince Diáson 1644-ből. Mestergerendáján ez a felirat található: " A Y 1'6'4'4 JHS ".)

2.2 Társadalom

Az elmúlt évtizedben az állandó és a lakónépesség számának alakulását a rendszerváltás óta gyors, dinamikus növekedés jellemzi, melyet a 2008-as gazdasági világválság és a Covid sem tudott megtörni.

Az utóbbi évtized adatai alapján kijelenthető, hogy a térbeli mobilitás eredményeként a nagyközség az elmúlt évtizedekben jelentős vándorlási nyereséggel zárt. Gyenesdiás népességszámának „növekményét” a migrációs többlet mellett a jelentős természetes szaporodás /a bátor gyerekvállalási kedv, a fiatal családok – CSOK kiköltözései és az idősebb városi lakosok beköltözése/ biztosítják.

A népesség az elmúlt évtizedekben közel duplájára nőtt. Az aktív beköltözőknek köszönhetően Gyenesdiásnak fiatalodó lakossága van. A fiatalodó lakosság miatt a település gazdaságilag aktív képet mutat, sajnos viszont, mint ahogy a vármegyében mindenhol jellemző a születések száma itt is egyre alacsonyabb (2024-ben 13 gyermek született), így a bevándorló lakosság nélkül Gyenesdiás is átlagos (stagnáló) értékeket produkálna.

A népességszám növekedése elsősorban azzal magyarázható, hogy laza, kertvárosi lakóterületei, különösen a felső településrészekben igen vonzó lakóterületek találhatók. Az ország minden részéről sok a regisztrálható ideköltöző, de kiemelkedő a külföldi beköltözők száma is. (Itt a fluktuáció azonban jellemző. A '90-es években érkezett német ajkú betelepülőket - német, osztrák, holland, svájci; a 2000-es években felváltották az orosz beköltözők, majd most az európai migráció éveiben újra a németek jelentek meg nagyobb számban.) Gyenesdiás a szomszédos Keszthely agglomerációs települése is, így onnan is számos beköltöző érkezik.

A környék városaiból és településeiről érkező új lakók számának gyarapodása a születések, a gyerekek számának növekedésével járhatna együtt, mégis *jelenleg Gyenesdiásra is jellemző sajnos ily módon az „előregedés”, a nyugdíjas korúak számának emelkedése*, ezért fontos feladat lenne munkaképes fiatalok településen tartása, a diplomások visszahívása.

Gyenesdiás korfája azonban még mindig jónak mondható, más Balaton-parti vagy zalai településhez képest, hiszen az itt élők többsége korosztály szerint a 15-59 év közötti korcsoportba tartozik, így viszonylag magas a munka- és keresőképes emberek száma. A gyerekek számának aránya nem mutatott jelentős változást az elmúlt 15 évben. A hatvan év feletti lakosok száma azonban folyamatosan nő, amely a település kismértékű előregedésének veszélyét jelzi előre.

2.3 Gazdaság

Gyenesdiás a lakosságszámmal arányosan az elmúlt évtizedekben lényeges gazdasági szerepet (foglalkoztatás, termelés, értékesítés) tölt be a térségben (közel 900 vállalkozás, ebből közel 300 kereskedelmi egység). A társas vállalkozások által kínált munkahelyek száma, vagy a kibocsátás volumene alapján a település adatai nagyságrendileg jobbak a környezetéhez viszonyítva. Egyre több a magas hozzáadott értéket előállító, innovatív vállalkozások aránya, a helyi új iparterületen megjelenő gazdaság elsősorban termelés központú.

Mindezt segítette a korszerűen és időben kiépített és fejlett infrastruktúra. A nagyközség belterületi útjainak járhatósága jó, többségük (több, mint 97 %) aszfaltburkolattal ellátott. A Gyenesdiáson lévő lakóépületek állományának 99%-a csatlakozott rá a vezetékes ivóvízhálózatra, midemellett a közüzemi szennyvízhálózatra 92%-os, a gázhálózatra pedig 97,8 %-os a rácsatlakozás mértéke. A Magyar Telekom Nyrt. és az UPC hálózata, illetve a rádiótelefon szolgáltatók valamennyi rendszere elérhető a településen. A nagyközségben a kommunális hulladékszállítás és hulladék elhelyezés /Zalabér/, a veszélyesnek minősített egészségügyi hulladékok gyűjtése és elszállítása, a használt szárazelemgyűjtés, a fáradt olaj, az üveg, az elektronikus hulladékgyűjtés, valamint a háztól történő szelektív /papír, műanyag/ hulladékgyűjtés is megoldott.

A gazdaságon belül a termelésre, a szolgáltató szektor mellett óriási szükség volt, ezért kellett egy közel 25 ha-os ipari parki területet kialakítani és helyes portfólióval a településre vonzani a vállalkozásokat.

A 2000-es évek elejéig mondható, hogy egyfajta monokultúras gazdaságszerkezet jellemezte a települést, egyoldalú turisztikai szektorral, a mezőgazdasági szektor szinte teljes hiányával és a tercier /termelő/ szektor korlátozott jelenlétével. A gazdaságszerkezet átalakulása az ipari szektor fokozatos életre hívásával a 2000-es évektől megkezdődött, a nagyközség több lábon állását biztosítva hosszútávon.

A helyi gazdaság jelentős motorjává vált a szoroshadi Ipari Park, amely a környék egyik ideális befektetési, telephely-létesítési helyszíne, tekintettel arra, hogy a szomszédos települések közül itt már a rendszerváltás után szabályozási akarat született ennek megvalósítására, fokozatos önkormányzati értékesítésére. Az ipari terület mára szinte betelt, nagyobb egység azonban még komolyabb üzem, valamint napelem park létesítésére fenntartott a Faludi-sík területén.

A szolgáltatási környezetet jellemzi, hogy a kiskereskedelmi egységek számának fokozatos növekedésén túl a Wellness Hotel Katalin **** superior családi szálloda minőségére nagy szükség van a térben, melyet meglátott és megkeresett a befektetői tőke, és jelentős turisztikai teljesítmény növekmény várható az új Balaton-parti szálló megépültevel.

Az önkormányzat gazdálkodásról is elmondható a kiegyensúlyozottság, a racionális évről-évre bővülő gazdálkodás és a gyarapodó vagyonszerzés. Ezért a fejlesztések számára elengedhetetlen a helyi gazdaság további erősítése, új bevételi források, finanszírozási formák kidolgozása és bevezetése a lakosság korlátozott tehervállaló képességének figyelembevételével.

Az önkormányzat saját bevételein belül a befizetett iparűzési adó mértéke a környező településekkel összehasonlítva magasnak mondható, az új és bővülő ipari és kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozások révén.

Középtávon szükségesnek tartom a helyi gazdaság részleges szerkezetváltását, munkahelyteremtő célzattal, népesedéspolitikai szempontokat is figyelembe véve: a lakosság, ezen belül is a fiatalok helyben tartásának ösztönzése, új lakosok, munkavállalók letelepítése.

A fenti célok teljesülését helyben az alábbi szerkezetváltó intézkedések biztosíthatják:

- innovatív, magas hozzáadott értéket előállító tevékenységek bővítése,
- tevékenységek diverzifikálása,
- turizmus /vízparti, lovas, ifjúsági/
- egészségipar /Hévíz közelsége révén/
- lakossági és üzleti szolgáltatások,
- alkonygazdaság,
- a helyi kisvállalkozások aktivitásának ösztönzése,
- „több lábon álló” helyi gazdálkodás kisközösségi formáinak ösztönzése

2.4 Az önkormányzat által ellátott feladatok

A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati **kötelező feladatok** különösen:

1. település-fejlesztés, településrendezés;
2. település-üzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása); víziközmű-szolgáltatás
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmények stratégiájának kialakítása, a partneri viszony megteremtése az önkormányzati fenntartású és az állami fenntartású struktúrák közt;
4. strandüzemeltetés – Diási játékstrand, Gyenesi Lidóstrand és környezetük működtetése
5. egészségügyi alapellátás (házi gyermek egészségügy, védőnői szolgálat, fogászat), az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
6. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása; szűnyoggyérítés);
7. óvodai és bölcsődei ellátás színvonalának megtartása (minőségi emelése: zöldóvoda, gyerekdal fesztiválok)
8. kulturális szolgáltatás /új Kultúrház és ebédlő megépítése és átadása a ciklus végére, új kulturális menedzseri struktúra megteremtése/, valamint a Digitális Jólét Pont és nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása civil közösségek megtartásával;
9. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások; valamint egyéb szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
10. helyi környezet- és természetvédelem, klímavédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
11. polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
12. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
13. a kistermelők, őstermelők számára – a helyi termelői piacon történő - értékesítési lehetőségeinek biztosítása,
14. sport, ifjúsági ügyek;
15. közreműködés a település közbiztonságának polgárőri biztosításában;
16. hulladékgazdálkodás /kiemelten a háztól történő szelektív hulladék gyűjtésre és a rendszeresített zöldhulladék járat napokra/

Az önkormányzat által ellátott önként vállalt feladatok:

- a) felsőoktatási intézményekben tanulók ösztöndíj támogatása (Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer működtetése),
- b) fiatalkorúak egészséges életmódjának támogatása (gyermeküdültetés támogatása kedvezményes strandbelépők formájában),
- c) környezettudatos szemlélet erősítése (Környezetvédelmi Alap működtetése, szilárd hulladék szelektív gyűjtésének szervezése, lomtalanítás, elektronikai hulladékgyűjtés, energiatakarékossági programok támogatása, allergén növényekkel kapcsolatos feladatok, településkép javítása - közhasználatú zöldterületek fenntartása és üzemeltetése),
- d) Termelői Piac működtetése; a piac, mint hangulattér és a Kárpáti korzó, mint fesztiváltér,
- e) egyesületek, civil szervezetek, helyi szerveződések tevékenységének segítése, támogatása, (közhasznú társadalmi szervezetek pénzügyi támogatása, időskorúak támogatása, kisebbségi jogok érvényesülésének támogatása, helyi sportegyesületeken keresztül helyi sportfeladatok, sportrendezvények és utánpótlásnevelés támogatása, helyi turisztika és kultúra támogatása),
- f) bűnmegelőzési feladatok (közbiztonság erősítése helyi polgárőr szervezeten keresztül, térinformatikai /kamera-/ rendszer támogatása),
- g) helytörténeti múlt ápolása /Dornyai örökség ápolása, Pásztorház, Boronapince, Talabér-féle vízimalom - civil közösségekkel, vállalkozóval/,
- h) önkormányzatok közötti partnerség erősítése /Keszthely és környéke kistérség, Balatoni Szövetség, Diós nevű települések szövetsége, LEADER Egyesületi tagság, Natúrparki alapító tagság/,
- i) állatvédelemmel összefüggő feladatellátás: térségi állatmenhelyekkel való együttműködés, illetve pénzügyi támogatásuk, egyesületi tagság (Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület),
- j) nemzetközi kapcsolatok ápolása /testvértelepüléseink az erdélyi Csíkszenttamás és az osztrák Gaal/.

Ebben a ciklusban tervezett fejlesztések kiválasztásánál az alábbi szempontok játszottak szerepet:

- az önkormányzat várható teherbíró képessége (saját bevételeink nagysága);
- a következő Uniós tervezési időszakban meghirdetésre kerülő pályázati lehetőségek;
- a lakosság, valamint a helyi vállalkozók, vállalkozások kezdeményezései;
- fenntarthatóság és rentabilitás;
- nemzetközi, hazai gazdasági és társadalmi folyamatok,
- ezzel együtt a növekvő szociális kihívások és kezelésük.

Minden bizonnyal, mint minden ezt megelőző ciklusban lehetnek olyan tervek, elképzelések és célok, amelyek nem fognak megvalósulni, áthúzódnak a következő ciklusokba. Nagyon fontos az átgondolt tervezés, mert tudjuk, hogy érdemi változásokat csak e mentén tudunk elérni. Az előző hét éves EU-s tervezési időszakának lehetőségeit kihasználtuk és a következő tervezési ciklusban is a kapacitásainkat nem leterhelő és *a település számára fontos és hasznos pályázati elképzelésekre* kívánunk jó alapokkal indulni. *Terveink megvalósulásához ezúttal is támpontot adnak ebben a ciklusban szintén az Európai Uniós források, a hazai BM pályázatok, valamint a hazai Magyar Falu Program.*

2.5 Jövőbeni elképzelések 2024-2029

ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSEK

- “Aquatika - kerékpáros pihenő és élménykert” megvalósítása a Gyenesi Lidóstrandon, valamint a Bakonyerdő Zrt vezette konzorciumban való részvétel, az „Aktív turizmus fejlesztések” mentén, amely érinti a Nagymező és Tornapálya megújítását, a Faludi úti játszótér bővítését és fedését, a Talabér-féle Vízimalom környezetének kerékpáros-barát fejlesztését, a két strand közti terület „Témasétánnal” (BALA-GO) történő feltárását, illetve a település központjában lévő (Általános Iskola és Községháza közötti) terület parkosítását is.
- Fontos cél az új (Pilikáni úti) köztemető kialakításának teljes megvalósítása. A ravatalozó épülete kialakítása 2025 évben megvalósul, a további parkosítási feladatokra pályázati forrás szükséges.
- Feladat lesz a Mély utcai partfal teljes rekonstrukciója, mely 3 ütemben valósul meg.
- Iparterületi telek feltárások véglegesítése, telek eladások hosszútávra tervező vállalkozások számára, az iparterület minőségi fejlesztése, magas hozzáadott értéket képviselő termelés meghonosítása, ezzel együtt az adóerő-képesség növelése, munkahelyteremtés.
- Lényegesek maradnak az útfejlesztések, aszfaltozások, járdaépítés (Kossuth L u. Széchenyi u., Béke u.), valamint a csapadékvíz problémák orvoslása.
- A családbarátság jegyében fontos a játszóterek fejlesztése, korszerűsítése; közterek, közparkok esztétikus és praktikus padokkal, pihenőkkel való bővítése.
- Strandparkolók bővítése és a meglévők kulturált kialakítása.
- Az új kishajós kikötő létesítésének koordinációja a Malom-ároknaál.
- Idényjellegű szolgálati pihenők kialakítása (vendégorvosok, strandmentősök és vendégpolgárőrök számára); valamint Nyugdíjasház és szociális családokat segítő intézmény építésének támogatása, ösztönzése.
- Római katolikus egyházközség fejlesztéseinek elősegítése a településen, hitéleti erkölcsi támogatás.
- A civil közösségek megbecsülése, az átadott kompetenciákban a bizalom és értékőrzés további támogatása.
- Környezettudatos intézkedések évről-évre, klímavédelmi terv (vízmegtartó zöldterületek, fásítás) feladatának betervezése, a lakosság ösztönzése az energia- és víztakarékosság irányába. A teremtett világ tisztelete!
- A továbbiakban is cél marad az önkormányzati vagyongyarapítás, valamint a vízparti állami területek közcélú (természet közeli parkok, pihenők, vízparti sétányok) visszaigénylése.
- Fenntartható turizmusfejlesztés (szálloda projekt) támogatása, komplex környezetvédelmi programok megvalósítása, „ökostrand” feltételeinek (Gyenesi Lidóstrand) kialakítása.
- Szabadidősport-tevékenységek további elősegítése.

2.6 Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata gazdálkodása

Az új önkormányzati törvényben megfogalmazott célokkal összhangban Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata gazdálkodását tekintve egy **modern, költséghatékony, feladatorientált rendszer működtetését** kívánja megvalósítani a kiszámíthatóság és a stabilitás szem előtt tartása, valamint a település megtartó erejének növelése mellett.

2.6.1. Az önkormányzat költségvetése

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata gazdálkodásában már hosszú évek óta központi vezérelvként funkcionál a **hatékonyság**, a **stabilitás** és a **takarékosság**. A település önkormányzata a törvényben előírt feladatainak ellátását immár 25 éve hitel igénybevétele nélkül biztosítja. Az elmúlt tíz esztendőben hangsúlyossá vált a különböző pályázati lehetőségek feltárása, mely elősegíti a működési és fejlesztési források növelését. Az átgondolt, gazdaságilag fenntartható fejlődési célok és a felelősségteljes gazdálkodás szem előtt tartása biztosíték a likviditás megőrzésére és egyben garancia a hosszú távú fizetőképességre (szolvencia). A működési hatékonyság növelése érdekében az önkormányzat és intézményei tekintetében folyamatosak a kisebb szervezeti átalakítások, jellemzően évről évre újra kell gondolni a létszámszükségletet és a feladatok ellátási mechanizmusait.

Az önkormányzat gazdálkodása kiegyensúlyozott, bevételei és kiadásai összhangban vannak.

A költségvetés szerkezete

Kiadások

A költségvetési kiadások szerkezete az alábbiak szerint alakult az elmúlt öt évben:

Gyenesdiás nagyközség kiadásainak szerkezete (2020-2024)

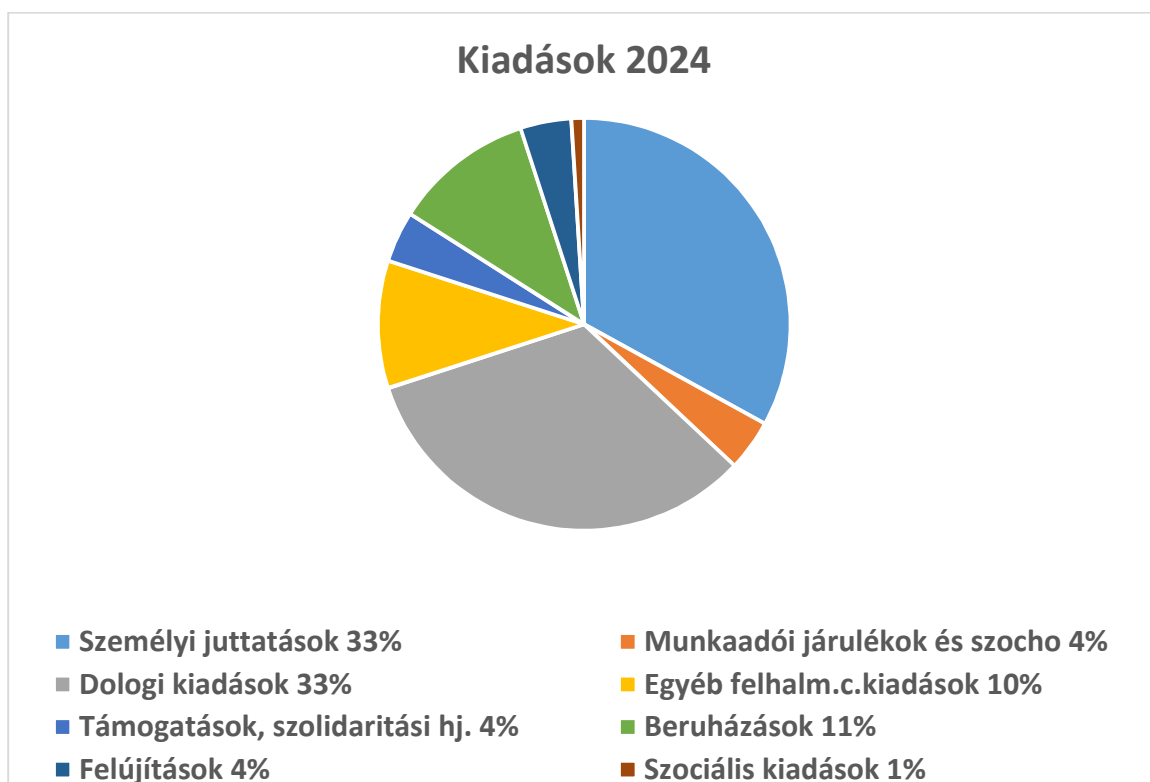
(adatok e. Ft-ban)

Megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Személyi jellegű kiadások	358 070	360 430	422 881	477 241	569 783
Munkaadót terhelő járulékok és szocho	59 386	54 737	57 819	64 710	75 054
Dologi kiadások	286 359	398 335	484 827	517 075	561 391
Ellátottak pénzbeli juttatásai	5 459	5 257	5 573	6 133	7 080
Egyéb működési célú kiadások	36 854	61 733	66 967	66 838	69 830
Beruházások	227 456	312 191	614 477	63 594	189 013
Felújítások	77 574	105 284	39 678	152 379	64 360
Egyéb felhalmozási kiadások	600	1 550	525	2 370	165 144
Finanszírozási kiadások	350 842	398 588	474 392	548 877	1 039 681
Összesen	1 402 600	1 698 105	2 167 139	1 899 217	2 741 336

A költségvetési kiadásokra vonatkozóan a következő években is figyelembe kell venni az alább felsorolt, kiadásokat befolyásoló piaci és egyéb tényezőket, szempontokat:

- kötelező munkabéremelések (minimálbér és garantált bérminimum törvényi emelése, kötelező átsorolások), törvényi előírások alapján járó egyéb személyi kifizetések (pl.: jubileumi jutalom),
- a munkahatékonyság növelési lehetőségeinek és egyes munkafolyamatok költséghatékony kiszervezésének átgondolása, személyi állomány kihasználtságának felülvizsgálata,
- az energiahatékonyság növelése érdekében további napelemek elhelyezése az önkormányzati tulajdonú ingatlanokra és középületekre,
- inflációs többletterhek,
- pályázati forrásokból megvalósuló projektek elhúzódsának megelőzése,
- fenntartható, illetve rentábilis fejlesztések megvalósítása,
- frekvenciált belterületi ingatlanok megvásárlása, ezzel az önkormányzati vagyon növelése,
- nagyobb volumenű önkormányzati fejlesztések átgondolt ütemezése,
- a nyújtott támogatások átgondolása (önkormányzatunknál a civil szervezetek támogatására fordított összeg kiemelkedően magas), a születési és életkezdési támogatás emelése,
- a költségvetési főösszeggel arányos tartalékalap-képzés megtartása.

A 2024. évi költségvetési kiadások összetétele:

Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakult az elmúlt öt évben:

(adatok e. Ft-ban)

Gyenesdiás nagyközség bevételeinek szerkezete (2020-2024)

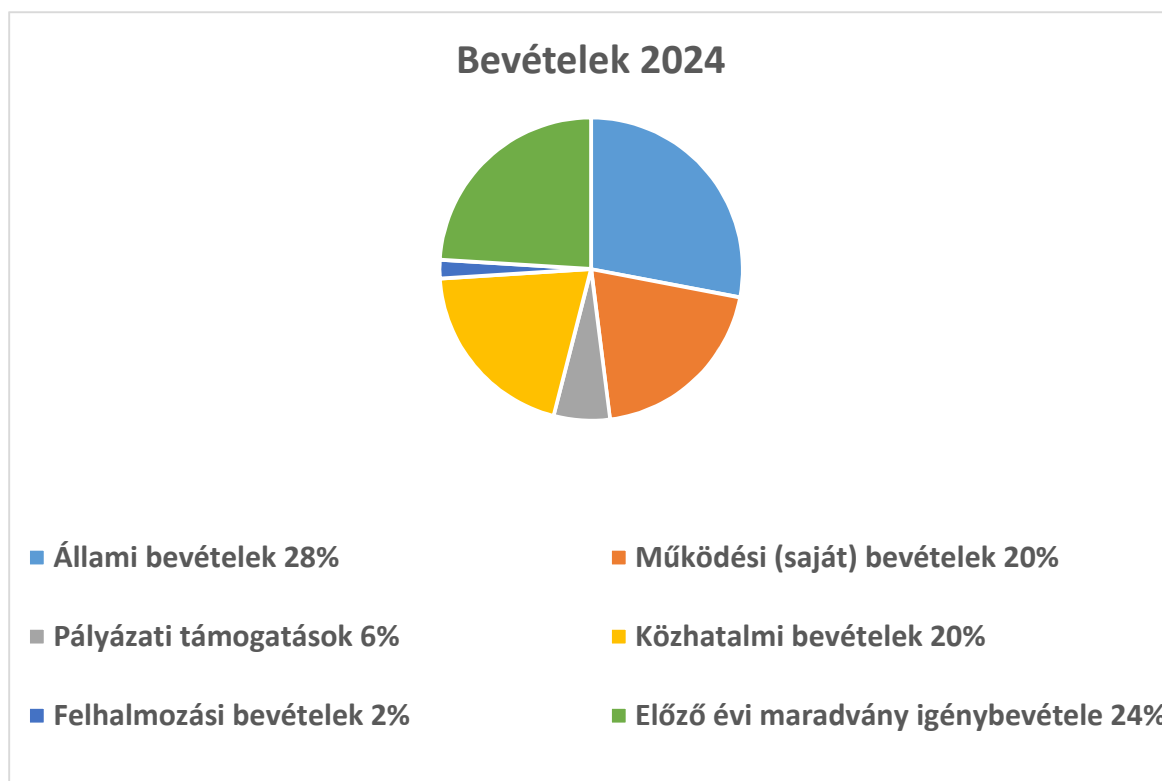
Megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Önkormányzat működési támogatásai	336 864	425 910	459 113	513 426	512 880
Működési célú támogatások	67 296	46 594	79 381	93 933	47 938
Felhalmozási célú támogatások	133 161	81 013	321 867	279 062	109 409
Közhatalmi bevételek	222 723	211 744	232 425	372 804	395 560
Működési bevételek	181 458	210 826	232 049	312 390	395 886
Felhalmozási bevételek	39 918	164 723	451	73 753	35 162
Átvett pénzeszközök	146 119	2 060	5 085	1 472	1 184
Finanszírozási bevételek	968 099	1 093 302	1 013 964	727 885	1 414 891
Összesen	2 095 638	2 236 172	2 344 335	2 374 725	2 912 910

A költségvetési bevételek szerkezetére komoly hatást gyakorol, hogy a költségvetési és egyéb támogatások reálértéke csökken, ez pedig – a közszolgáltatások színvonalának megtartása mellett – egyre több saját bevétel megszerzését, illetve pályázati forrás bevonását teszi szükségessé. Emiatt is hangsúlyos a projektek megvalósításának gyors végrehajtása, az egyes esetekben tapasztalt elhúzódások megszüntetése, valamint kizárólag olyan projektekben való részvétel, melyek az önkormányzati feladatellátást, gyarapodást szolgálják és kiírásuk feltételei egybeesnek a megvalósítás igényeivel.

A költségvetési bevételek terén idén és a következő években számolni kell az alább felsorolt, bevételeket befolyásoló piaci és egyéb tényezőkkel, szempontokkal:

- a központi támogatások reálértéken számított csökkenése,
- 2025 évtől Önkormányzatunknak a tárgyévi helyi iparűzési adóbevételi többlet szolidaritási hozzájárulással korrigált összege alapján fizetési kötelezettsége keletkezik, mely a Területfejlesztési Alapból újraelosztásra kerül,
- a strandüzemeltetésből származó bevételek emelkedése; bár erre vonatkozóan fontos befolyásoló tényező az időjárás, a klímaváltozás a strandszezon kitolódása irányába mutat,
- pályázati források bevonása főként a helyi gazdaság bázisára épülő fejlesztések finanszírozásához,
- inflációkövetés az önkormányzati szerződések, a strandi jegyárak, az intézményi ellátási díjak, a kegyeleti és egyéb nyújtott szolgáltatások terén,
- iparterületi ingatlanok értékesítése, ezzel a helyi foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés élénkítése.

2024. évi költségvetési bevételek összetétele:

A kördiagramok forrása: Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata 2024. évi konszolidált beszámolója

2.6.2. Az önkormányzat vagyongazdálkodása

Az önkormányzat vagyona az elmúlt öt évben megvalósult fejlesztések következtében növekedést mutat, könyv szerinti értéke a 2024. évi zárómérleg alapján 8.056.319 e. Ft. 2020 évtől vizsgálva ez 287.981 e. Ft értékű emelkedést jelent, mely arányaiban 3,71 %-os mértéket képvisel. A növekedés legmeghatározóbb eleme az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok közel 96%-os részaránnyal.

A vagyonelemek bővülése egyrészt a pályázati forrásokból megvalósult fejlesztések (TOP, GINOP, Balaton Fejlesztési Tanács, vis maior pályázatok, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program, Kisfaludy 2030 pályázatok) eredményei, másrészt a nagyobb volumenű önerős beruházások (új egészségház, új művelődési ház és ebédlő) és felújítások (közutak aszfaltozása, malom épület felújítása) következménye.

A 2023 és 2024 évek közötti 124.849 e. Ft összegű csökkenés a pénzeszközök vonatkozásában következett be. Ennek oka egy központi jogszabályváltozás volt, melynek értelmében Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata a TOP_PLUSZ-1.1.3. „Aquatika” beruházásra kapott előleg összegét, azaz 161.149.260 Ft-ot köteles volt visszafizetni a Kincstár részére. A támogatás a jövőben kifizetési kérelem alapján válik lehívhatóvá.

Az alábbi táblázatos forma részletesen mutatja be az egyes vagyonelemek értékét, illetve változásait az elmúlt öt év vonatkozásában.

Vagyonelem megnevezése	Könyv szerinti állományi érték				
	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Immateriális javak	9 074	6 633	4 367	1 941	513
Tárgyi eszközök	6 941 043	7 183 837	7 607 880	7 637 508	7 707 995
Befektetett pénzügyi eszközök	2 017	2 117	2 117	117	117
Forgóeszközök	5 796	5 883	6 129	8 678	6 118
Pénzeszközök	713 754	561 747	219 725	513 185	309 188
Követelések	121 727	75 864	16 804	20 343	32 386
Egyéb sajátos eszközoldali elszámolások	-25 073	2 953	-2 318	-604	2
Összes vagyon:	7 768 338	7 839 034	7 854 704	8 181 168	8 056 319

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a következő években is kiemelt figyelmet kíván fordítani a helyi vagyonelemek közérdekű célú hasznosítására, valamint a természeti erőforrások megóvására; elkötelezett az átlátható és felelős vagyongazdálkodás mellett.

Jelen Gazdasági Program időszakára vonatkozóan előreláthatólag további vagyongyarapodás lesz realizálható egyrészt a külső források bevonása révén, másrészt a helyi potenciálok körültekintő kiaknázása által. A jelenleg futó nagyobb volumenű települési projektek, melyek aktiválásuk időpontjától az önkormányzati vagyon részévé válnak: új temető beruházás, Kárpáti korzó rekonstrukció, további közutak aszfaltozása, kerékpárút fejlesztés, új járdák építése, klímatudatos virágágyások kialakítása, pinceklub felújítása, Mély utcai partfal megerősítése.

2.6.3. Helyi adópolitika

A települési önkormányzatok alapvető feladata – a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett – a közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodási feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a **helyi adók rendszere**.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény felhatalmazása és rendelkezései alapján Gyenesdiáson 1991. évtől kezdve került bevezetésre a helyi adóztatás.

A helyi adóztatás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen: **vagyoni típusú adók, idegenforgalmi adó és a helyi iparűzési adó**. Az adómértékek a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességeihez igazodóan – a törvényi felső adómértékekre is figyelemmel – kerültek megállapításra.

A helyi adórendelet utolsó módosítása tavaly történt a 20/2024. (XI.27.) számú önkormányzati rendelettel, melynek keretében az idegenforgalmi adó, a telekadó és az építményadó mértékének emelése valósult meg. Kalkulációink alapján a változtatások által összesen 31.536.500 Ft adóbevétel növekedés érhető el. A rendelet módosítását főként a 2022 és 2023 évi megemelkedett infláció (2022-ben 14,5 %, 2023-ban 17,6 %) indokolta. A teljesülő többletbevételeket az önkormányzat a település fejlesztésére és működtetésére kívánja fordítani, a lakossági igények figyelembevételével.

A helyi adópolitikában az önkormányzat arra törekedett, hogy az igazságosságot tükrözzön az adóterhek méltányos megosztásával, elfogadható és megfizethető terhet jelentsen a lakosságnak és a vállalkozóknak, valamint széles adózói körre terjedjen ki. Mindemellett igazodási pontot jelentettek a környező települések adómértékei, továbbá a költségvetési kiadások emelkedésében megmutatkozó inflációs hatás.

A közhatalmi bevételek az alábbiak szerint alakultak az elmúlt öt évben:

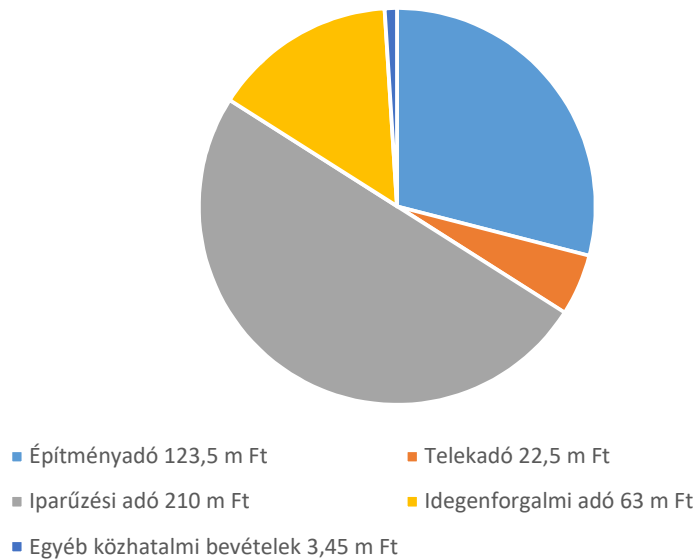
(adatok e. Ft-ban)

Gyenesdiás nagyközség közhatalmi bevételei (2020-2024)

Megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Építményadó	66 936	75 982	71 765	109 275	112 081
Telekadó	11 481	12 289	12 358	16 925	16 313
Iparűzési adó	138 656	95 965	108 301	195 728	212 160
Idegenforgalmi adó	3 701	24 565	37 600	46 982	51 624
Egyéb közhatalmi bevételek	1 949	2 943	2 401	3 894	3 382
Összesen	222 723	211 744	232 425	372 804	395 560

A tényadatok tanúsága szerint az elmúlt 5 évben a vagyoni típusú adók aránya csökkent az iparűzési adó javára. A telekadóra vonatkozóan ez a tendencia várhatóan a következő időszakban is megmarad, illetve erősödik, hiszen véges a beépíthető telkek száma és fontos cél a településen a fenntartható térszerkezet megőrzése.

Közhatalmi bevételek 2025. évi terv

A kördiagram jól prezentálja közhatalmi bevételeink szerkezetét. Az iparűzési adóbevételek részaránya a legnagyobb mértékű, kerekén 50%-kal. Ezért is jelent komoly érvágást, hogy az iparűzési adóbevételekre vonatkozóan 2025 évtől a tárgyévi többletbevétel szolidaritási hozzájárulással csökkentett összegére a Kormány 100%-os mértékű fizetési kötelezettséget vetett ki Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatát érintően is, így ezáltal a költségvetésben előreláthatólag 10-15 millió Ft bevételkieséssel kell számolni évente.

A vagyoni típusú adók (építmény- és telekadó) teszik ki a második fő bevételi csoportot összesen 34%-os részaránnyal, azaz több, mint harmadát adják a közhatalmi bevételek összességének.

Az idegenforgalmi adóbevételek 15%-os tervezett részaránya az elmúlt 2-3 év emelkedő tendenciájával kalkulált reális érték.

Egyéb közhatalmi bevételeink között a talajterhelési díj, közigazgatási bírságok, késedelmi pótlékok és egyéb igazgatási szolgáltatási díjbevételek szerepelnek mindösszesen 1%-os részaránnyal.

2.7 Pályázati helyzet – folyamatban lévő és áthúzódó fejlesztések

TÁMOGATOTT TÁMOGATÁSI KÉRELMEK

1. „Aquatika” – Kilátódomb és élménykert kialakítása a Balatoni bringakörút mentén Gyenesdiáson

TOP_Plusz-1.1.3- 21-ZA1-2022-00005

192 000 000 Ft

Projekt tartalma: Kerékpáros pihenő és élménypont kialakítása a gyenesi Lidóstrandon a kerékpárúthoz kapcsolódva. Pihenőpont, töltőpont a kerékpárosok részére. Kilátóterasz és ismeretterjesztő bemutatóhely kialakítása. Az épület mellett játszótér és élménykert kialakítása.

A kivitelezés folyamatban van, a munkálatok 2025. júniusig megvalósulnak.

2. Új köztemető kialakítása ravatalozó épülettel

Magyar Falu Program támogatásból valósul meg

79 965 954 Ft

Projekt tartalma: I. ütemben a ravatalozó épületének kialakítása, közmű bekötések valósulnak meg.

Az erre vonatkozó kivitelezési munkák júniusig elkészülnek. A temetőkert további kialakítására újabb pályázati kérelem benyújtása szükséges.

3. „Zala Kétkeréken” – Kerékpárútfejlesztés Gyenesdiás településen

TOP_Plusz-1.2.1-21-ZA2-2022-00001

Támogatási összeg: 18 000 788 Ft, ebből Gyenesdiás költsége 15 986 703 Ft

Zala Vármegyei Önkormányzat konzorciumvezetésével valósul meg. Gyenesdiás belterületén, a 71-es számú főút – Balaton utcai körforgalom csomópontjában a gyalog-és kerékpárút átvezetések kerülnek átépítésre, a közlekedés biztonságosabbá tétele érdekében. A beruházás május 30-ig megvalósul.

4. Vis Maior támogatás

EBR: 630 689

Támogatás: 22 379 000 Ft (90%)

A támogatásból a Gyenesdiás 322 hrsz, Mély utcai partfal helyreállítási munkálatainak II. üteme valósul meg 28 fm hosszban, I. ütemben elkészült 26 fm hosszhoz kapcsolódva. A kivitelezési munkálatok 2025. év tavaszán elkészülnek.

5. „Zala-Balaton kreatív aktív hálózat”

TOP_Plusz-6.1.4-23-ZA1-2024-00003

Támogatási összeg: 690 210 401 Ft, Gyenesdiás támogatási összege: 127 381 000 Ft

A Bakonyerdő Zrt. konzorciumvezetésével több település összefogásával megvalósuló kerékpáros hálózat kialakítása valósul meg a Zalai dombság és a Balatonpart területén. Gyenesdiáson 4 helyszínen valósulnak meg fejlesztések, többek között kerékpáros pihenőpontok kialakítása, játszótér felújítása, témasétány kialakítás, zöldterület rendezés és fejlesztés, parkosítás.

A támogatásról szóló döntés 2025. márciusában megérkezett. A fejlesztés megvalósítására rendelkezésre álló idő 9 hónap.

6. Belterületi utak felújítása Gyenesdiáson

TOP_Plusz-1.2.3- 21-ZA1-2022-00010

Támogatási összeg: 42 600 000 Ft

A projekt során a Csokonai utca II. ütem, A Faludi kanyar és a Pilikáni köz burkolatfelújítási munkálatai valósultak meg 2023. júniusáig. A beruházás teljesült. A pályázat még nem került lezárásra.

7. Kezdjük időben! – Oktatás az okos energiahasznosítás jegyében

KEHOP-5.4.1-16-2016-00464

Támogatási összeg: 4 659 997 Ft

Energiahatékonysági szemléletformáló programsorozat megvalósítása az óvodában és az általános iskolában. A projekt 2021-ben megvalósult, a pályázat még nem került lezárásra.

BENYÚJTOTT, DE MÉG EL NEM BÍRÁLT TÁMOGATÁSI KÉRELMEK

1. Vis Maior támogatás

EBR: 635 278

27 502 809 Ft támogatási igénnyel (90%)

A Gyenesdiás 322 hrsz, Mély utcai partfalomlás stabilizációs munkálatainak III. üteme. A beruházás 31 fm hosszban valósulna meg.

MEGVALÓSULT, MONITORING ALATT ÁLLÓ PROJEKTEK

Projekt megnevezése	Projekt azonosító	Támogatási összeg	Kezdő Dátum	Záró dátum
Helyi termelői piac infrastrukturális fejlesztése	TOP-1.1.3-15-ZA1-2016-00004	21 038 235 Ft	2021.08.24	2026.08.23

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzat épületein fotovillamos rendszer kialakítása	TOP-3.2.1-15-ZA1- 2016-00004	38 586 200 Ft	2022.05.12	2027.05.11
Gyenesdiás Nagyközség belterületi csapadékvíz- elvezető hálózatának részleges kiépítése és felújítása	TOP-2.1.3-15-ZA1- 2016-00008	87 283 791 Ft	2022.10.22	2027.10.21
Gyermek egészségügyi szolgáltatások fejlesztése Gyenesdiáson	TOP-4.1.1-15-ZA1- 2016-00004	49 000 000 Ft	2023.02.15	2028.02.14
A gyenesdiási horgásztanyák fenntartható fejlesztése, turisztikai célú hasznosítása	TOP-1.2.1-15-ZA1- 2016-00015	61 712 390 Ft	2023.04.07	2028.04.06
Gyenesdiás Nagyközség úthálózatának kerékpárosbarát fejlesztése Algyenes-Aldiás kerékpáros barát településrész kerékpárosbarát fejlesztése	TOP-3.1.1-15-ZA1- 2016-00008	159 011 380 Ft	2023.04.15	2028.04.14
A Festetics örökség bemutatását és hálózatba kapcsolását célzó termék- és infrastruktúrafejlesztés I. ütem	GINOP-7.1.9-17- 2018-00015	1 256 349 214 Ft	2023.10.01	2029.06.15

3 STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

A helyzetelemzés során feltárássra került a település jelenlegi helyzete, ezen túl a helyzetelemzés eredményeként felszínre kerültek a gyenge és erős pontok, valamint a lehetőségek és esetleges veszélyek, melyek alapvetően meghatározzák a jövő fejlesztési elképzeléseit. Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatának Gazdasági Programja olyan stratégiai jellegű célokat tűz ki, melyek megszabják az önkormányzati döntések irányát, megfogalmazzák azokat az elképzeléseket, amelyek szervesen illeszkednek céljaihoz, és amely célok eléréséhez, megvalósításához a képviselő-testület meg kívánja teremteni a szükséges anyagi forrásokat.

Az önkormányzatok helyzete, feladatrendszere, belső működése az elmúlt 5 évben megváltozott. Számos feladat, hatáskör került más szintre, a közigazgatás rendszerébe bekerültek a járáások, az oktatás szervezésébe a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központ (KLIK), ma: Tankerület. Azonban ez közel sem jelenti azt, hogy az önkormányzatoknak kevesebb feladata lenne, hanem más jellegű, a helyi, települési feladatok és az ehhez kapcsolódó központi elképzelések végrehajtása és ennek megszervezése került előtérbe, mindezek Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatát még szigorúbb gazdálkodásra kényszerítik. Jelen helyzetben a nagyságrendi bevételnövelést saját erőből nem lehet elérni, a gazdaság szereplői a fejlődést tekintve stagnáló aktívumot mutatnak. Ebből következik, hogy a fejlesztések jelentős része kizárólag pályázati forrásból oldható meg.

3.1 Fejlesztési alapcélok

A 2024. június 9-én megválasztott képviselő-testület alapvető célja, hogy biztosítsa Gyenesdiás működőképességét, megteremtse az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátásához szükséges gazdasági alapokat, valamint ellássa vállalt feladatait az önkormányzati fenntartású intézményrendszeren keresztül a takarékoság, a gazdaságosság és a hatékonyság, mint alapelvek figyelembevételével. Célja az életminőség javítása, a település felzárkóztatása, s ezen belül is elsősorban a nagyközség és lakói vagyoni és jövedelmi gyarapodásának előmozdítása, a munkahelyteremtés ösztönzése.

A képviselő-testület célkitűzése, hogy a múlt értékeinek megőrzésével, illetve a jelen lehetőségeinek kiaknázásával biztosítsa a nagyközség és polgárai tervezhető jövőjét, valamint megfeleljen az Európai Unió tagságával járó követelményeknek és erősítse Gyenesdiás kistérségi szerepkörét.

Önkormányzatunknak kiemelt figyelmet kell fordítania a már ismertté vált és tervezett pályázati lehetőségek alapján készítendő projektekre, annak érdekében, hogy minél több uniós forrást tudjon igénybe venni Gyenesdiás és környéke fejlesztése érdekében. Jól átgondoltan azokat a lehetőségeket kell prioritásként megfogalmazni, melyek újabb forrásokat tudnak számunkra biztosítani, többletet teremtenek és mindemellett fenntarthatóak illetve rentábilisak.

A fenti feltételeknek megfelelő program adja meg azokat a kereteket, amelyek között a Képviselő-testület dolgozhat, így biztosítható, hogy a településen folyó munka ne ötletszerű legyen, hanem tervszerű és hatékony, ennek következtében a többség számára elfogadható irányba fejlődjön közösségünk.

A Gazdasági Programban felvázolt célok a választópolgárok által számon kérhetőek, az ötévenkénti választások alkalmával Gyenesdiás választott vezetésének munkáját a meghatározott és megvalósult célok minősítik.

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata a stratégiai célok megvalósításához a következőkben rögzíti az általánosan érvényesítendő fejlesztési alapelveket:

- bevételek és kiadások hosszú távú egyensúlyának megteremtése az önkormányzati kötelező feladatok ellátásának szinten tartásával,
- fizetőképesség megtartása, a pénzügyi helyzet stabilizálása, szigorú költséggazdálkodás,
- erőforrás- és energiahatékonyság szem előtt tartása,
- stratégiai tervezésre és az EU alapelveire is építő fejlesztés megvalósítása a bevételek lehetséges maximalizálásával, többletbevételi források feltárásával, az ésszerű, takarékos gazdálkodás keretein belül,
- a fejlesztések, beruházások megvalósítása során a leggazdaságosabb megoldás (legkedvezőbb árajánlat, megfelelő garancia, referenciák, minél kisebb hitelszükséglet stb.) kiválasztása,
- a gazdasági környezet és regionális kapcsolatok élénkítése, a térségi szerepvállalás hangsúlyozása,
- az önkormányzati ingatlanvagyon hatékony kihasználása, hasznosítása,
- a környezettudatos, környezetbarát gazdaságfejlesztési szempontok figyelembevételével,
- a lakosság igényeinek figyelembevételével kialakított gazdaságfejlesztési stratégia kidolgozása a polgárok identitástudatának, lokálpatriotizmusának erősítésével,
- családbarát település-fejlesztés, azaz a fiatalok letelepedésének és gyermekvállalásának elősegítését célzó fejlesztési tervek előtérbe helyezése,
- helyi kis- és középvállalkozások alapítását és működését támogató fejlesztési stratégia,
- a gazdaság igényeire is nyitott, a munka-erőpiaci kihívásokra reagáló humán-erőfejlesztési stratégia megvalósítása,
- a munkanélküliség alacsony szinten tartása, aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósítása,
- a szociális ellátások rászorultságtól függő biztosítása,
- az önkormányzati intézmények működésének racionalizálása, költséghatékonyabb közszolgáltatások biztosítása, – a sorra kerülő fejlesztések az intézményhálózat, ezen belül a lakosság ellátásának korszerűsítését célozzák, azok minőségi javulását eredményezzék,
- az oktatási rendszernek biztosítani kell az új kihívásoknak megfelelő tudást, kompetencia alapú képzések támogatása,
- a helyi vállalkozások élénkítése,
- civil szervezetek közéleti szerepének és gazdaságfejlesztési, társadalmi kohéziós funkcióinak erősítése,
- az idegenforgalmi adottságok fokozottabb kihasználása.

3.2 Gazdálkodás és fejlesztés

3.2.1 Vagyonhasznosítás

A vagyonhasznosítás új értékek, fejlesztési célok megvalósítását is kell, hogy szolgálja. Az önkormányzati vagyont nemcsak megőrizni, de gyarapítani is szükséges. Ennek érdekében a közvetlenül vagy közvetetten bevételt hozó fejlesztéseket kell támogatni. (Turizmust ösztönző beruházások, szolgáltatások, üzletek letelepedésének segítése, vállalkozó- és családbarát intézkedések.) A vagyonelemek értékesítéséből származó bevételekből nem a működési célú kiadások finanszírozandóak, hanem a fejlesztési célúak. Az iparterületi eladásokból javasolt a környezeti infrastruktúra további fejlesztése, ezzel a helyi vállalkozói közösség további bővítése, a szegmens vonzóbbá tétele. Mindezen túl fontos az egyéb önkormányzati tulajdonú területek szabályozási terv szerinti vagyonhasznosítása is, annak megfelelően, hogy az a későbbiekben településünkön munkahelyeket és adóbevételt teremtsen.

Kapcsolódó stratégiai céljaink összefoglalva: a strandjaink folyamatos fejlesztése, a Balaton-part feltárása, állami területek visszavétele önkormányzati tulajdonba, iparterületi bővülés, valamint a vállalkozók és a fiatalok településre vonzása illetve helyben tartása.

3.2.2 Gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés

A gazdasági élet fejlesztése, a munkahelyteremtés, a nagyközség eltartó-képességének erősítése stratégiai feladat. Megvalósítása összetett, több elemből álló munkát igényel. Ezek közül a legfontosabbak:

- Racionális és értékkövető adópolitika
- Ingatlanok hasznosítása (irodák, vendégszállások kialakítása)
- Infrastruktúra folyamatos fejlesztése
- Helyi piac működőképességének támogatása, önjáróvá tétele
- Üzletek, szolgáltatások bővülésének, letelepedésének támogatása (Liget Pláza, Mozi)
- Turisztikai bevételek növekedésének elősegítése (Turisztikai Egyesület bevétel teremtésre való ösztönzése, hosszútávon önjárás kialakítása)
- Szálláshelyfejlesztések támogatása /helyi pályázatokkal, akciókkal is/

Szem előtt kell tartani, hogy:

- a gazdaságban továbbra is dominál a szolgáltatási szektor, illetve az idegenforgalomhoz és a közszférához kötődő munkahelyek,
- a helyi gazdaságra jellemző az élénk vállalkozási aktivitás

A foglalkoztatás elősegítésénél célkitűzés kell, hogy legyen:

- A vasútállomás és a kerékpárút mentén szorgalmazni kell a turisztikai, idegenforgalmi, hasznosítást. A Kárpáti korzó és környezetének nyári rendezvénytérre és kisebb településközponttá alakítása fontos cél középtávon, hiszen a szálloda és a parti sétány megépítése után, a település vérkeringésébe jobban bekapcsolódik majd.
- A Szoroshadi Ipari parkba a Gyenesdiáson letelepedő vállalkozások számára kiszámítható iparterületi politikát kell kialakítani.
- A befektetőkkel kötött településfejlesztési megállapodásokban hangsúlyosan meg kell, hogy jelenjen a helyiek foglalkoztatása a beruházásban, a működtetésben.

- A kiszervezett munkák terén – ami már jellemez néhány területet – helyi vállalkozók bevonása elkerülhetetlen a jövőben, mindez érinthet zöldterület-gazdálkodást, virágosítást, rendezvények kiszolgálását, strand területi feladatokat.
- Lényeges átgondolni a térségi gépszövetkezetek, vagy műhelyszövetkezetek létrehozatalát, hiszen a Nyugat Balaton térségében ezek racionalizálása előbb-utóbb elkerülhetetlenné válik.

Fentiek figyelembe vételével folyamatosan kapcsolatot kell tartani a gazdasági élet szereplőivel, bevonva őket a településfejlesztési irányainak kialakításába, a megvalósításba. A nagyközségi beruházásoknál - törvényes kereteken belül - előnybe kell részesíteni a helyi vállalkozásokat.

3.2.3 Beruházás, fejlesztés

A következő esztendőkből Gyenesdiás jobban kell, hogy támaszkodjon a pályázatokon túl az önjárást biztosító termelő és szolgáltató szektor megerősítésére, beruházások ösztönzésére. Az iparterületi fejlesztések (robottechnológia, élelmiszerlogisztika stb.) mellett a minőségi turizmus feltételeinek javítására, szálloda beruházások és fejlesztések támogatására, a településközpont /orvosi rendelő, iskola, művelődési ház és ebédlő/ minőségi kiépülésére, valamint a Balaton-parti sétány és kerékpárút kialakítására kell, hogy nagy figyelem fordítódjon, amely az adóerő-képességet növeli, munkahelyet teremt és biztonságot ad a jövő generációinak is.

A beruházási, fejlesztési célok meghatározásánál figyelemmel kell lenni a gazdaságélénkítés és munkahelyteremtésnél meghatározott elvekre is. Menedzser szemléletű politikával törekedni kell a családbarátság mellett a **vállalkozó barátság** önkormányzati megteremtésére is.

Annak érdekében, hogy a helyi vállalkozások versenyképessége a jövőben is biztosított legyen, az **innovatív megoldások** alkalmazása meghatározó jelentőségű. A beruházások, fejlesztések megvalósítása során mindenképpen azok támogathatók, ahol a pályázati források minél nagyobb százalékban fedezik a költségeket, s a beruházások önrésze megtérül. Hangsúlyosan jelenjen meg a befektetők bevonása a helyi fejlesztésekbe.

3.3 Településfejlesztés, közszolgáltatások biztosítása, színvonalának javítása

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatának településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a Képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztési vállalkozásokat szabad eszközölni, melyek nyomán a megvalósuló projektek a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozhatóak maradnak, illetve bevételt biztosítanak.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a település-fejlesztés külön stratégia menedzsmenttel működjön, az operatív menedzsment mellett, a településirányítás számára ismert módon. A fejlesztési koncepciókban történő változások széles nyilvánosság biztosítása mellett történjenek, aktív társadalmasítással, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervek közül azok valósuljanak meg, melyek ténylegesen a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A **település-fejlesztés** során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével – figyelembe kell venni a következőket:

- az önkormányzat területrendezési terve a település-fejlesztés egyik alapidokumentuma, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét, így a ciklus ideje alatt törekedni kell a településrendezési terv áttekintésére, szükség esetén a rendezési terv módosítására irányuló lépések megtételére, a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására,
- törekedni kell a költségalapú bérletre vonatkozó igények felmérésére, azokhoz kapcsolódó fejlesztési elképzelések rögzítésére, az ezekhez kapcsolódó új bérletek építésére,
- azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni, melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idézik elő, valamint munkahelyeket teremtenek,
- háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, melyek a lakosság, vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, és amely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalan nagy működtetési kiadásokkal jár.

Fontos, hogy a pályázati tevékenység a település-fejlesztés egyik fontos eszköze maradjon, törekedni kell arra is, hogy az adott fejlesztés a megyei fejlesztési programhoz is illeszkedjen. Gyenesdiás nagyközség további töretlen fejlődése érdekében törekedni kell az Európai Unió és hazai pályázatok adta lehetőségek minél hatékonyabb kihasználására. A pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni, mivel gyakran nagyon szűk a pályázatokban a tervezésre, engedélyeztetésre megadott határidő.

Jövőbeni célok: Az önkormányzat a helyi **energiaszolgáltatás** terén törekszik az energiaszolgáltatás infrastruktúrájának további fejlesztésére, pályázati, befektetői és önkéntes lehetőségeket keres az energiaellátás korszerűsítésére; megújuló energiák használatát helyezi előtérbe, továbbá elkötelezett a közvilágítás további kiépítése, korszerűsítése mellett, valamint naperőmű park kialakítását szorgalmazza a Faludi-sík 6 ha-os területén, az észak-nyugati közigazgatási határnál.

Az önkormányzat a tulajdonában és kezelésében lévő **köztemető** és **ravatalozó** üzemeltetéseket vállalkozói szerződésekkel lefedetten látja el. Az új Pilikáni úti nagytemető tervek szerinti megépítését, kegyeleti kialakítását fontosnak érzi megteremteni.

A Képviselő-testület a helyi **közüta** fenntartásával kapcsolatban a közel 44 km hosszú közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek:

- Gyenesdiás Nagyközségen áthaladó 71-es sz. főút teljes felújítását szorgalmazza, a teherforgalom lekorlátozására törekszik, valamint a gyalogos átkelőhelyek biztonságosabbá tételét tartja kiemelt prioritásnak
- nélkülözhetetlen a belterületi utak folyamatos karbantartása, kátyúzása, rendbetétele; a DRV gördülő fejlesztési terveibe történő évenkénti fejlesztések megjelenését, az utak végleges rendbetételével
- lényeges a **csapadékvíz elvezető hálózat** folyamatos bővítése, korszerűsítése
- a hiányzó járdák /Széchenyi u, Béke u/, útszélesítések /Lőtéri/ pótlása szükséges,
- szükséges a KRESZ és egyéb táblák karbantartása, célszerűségük átvizsgálása,
- A Balatoni Bringakörút Diási szakaszán a belvizesedés megoldása és a települési kerékpárút hálózat, már megtervezett komplex hálózati terv szerinti megépítését szorgalmazza a MTÜ-nél
- a hegylábi erdei utak és csapadékvíz fogók kitisztítása is létfontosságú a jövőben (a klímaváltozás időszakában az impulzus jellegű felhőszakadások nagy károkat tehetnek.)

A Képviselő-testület indokoltnak tartja a **közterületek** megfelelő színvonalon történő fenntartását, ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:

- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására (kiszervezeten vállalkozók által időben felkészülhetünk a főszezonra)
- folytatni célszerű a település-virágosítás programban történő részvételt, melyhez szükséges igénybe venni vállalkozók, önkéntesek segítségét

- gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról, egységes és jellegzetes fajú fasorok megjelenéséről
- figyelmet kell fordítani a köztéri építmények, alkotások, műemlékek, emlékművek állagának megőrzésére
- lehetőség szerint látványelemekkel (szobrok, pihenőpadok stb.) kell gazdagítani a közterületeket (Diási történelmi emlékpark folytatása)
- törekedni kell a meglévő játszóterek állagmegőrzésére, fejlesztésére; újabb játszóterek kialakítására,
- gondoskodni kell az intézmények környezetében a megfelelő gépjármű parkolóhely kialakításáról.

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatának kötelező feladata az **egészségügyi alapellátás** biztosítása. Alapcélkitűzés, hogy Gyenesdiás polgárai által igénybe vett egészségügyi szolgáltatások továbbra is biztosítottak legyenek, lehetőség szerint színvonaluk emelkedjen. Ennek érdekében, figyelemmel kell kísérni a településen működő orvosi tevékenységeket, a házi, valamint a gyermekorvosi praxisok működését. A település lakóinak érdekeit szem előtt tartva szükséges kiválasztani a szolgáltatót.

A Képviselő-testület a Gazdasági Program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani:

- fenntartja és segíti az osztott praxisú háziorvosi ellátást és fogászati ellátást magán praxissal, valamint a gyermekorvosi ellátást és védőnői ellátást önkormányzati működtetésben; a rendelési órákon kívüli időszakban orvosi ügyelettel gondoskodik az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségéről,
- pályázatok útján és önerősen is támogatja az egészségügyi ellátás színvonalát szinten tartó, illetve növelő fejlesztéseket, komplex egészségügyi centrum kialakítását a Jókai úti területén
- gondoskodik az intézmények építési, felújítása, átalakításai kívánalmainak feltárásáról, kiemelve később a fogászati szakrendelő és szolgálati lakás teljes kialakításának ügyét
- hangsúlyt fektet a parlagfű elleni védekezésre, támogatja a témával kapcsolatos ismeretterjesztést, illetve a parlagfű terjedése ellen küzdő akciókat.

A Képviselő-testület az **egészséges életmód közösségi feltételeinek** elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- gondoskodik az Önkormányzati Intézményi Étkeztetés (Étkezde) épületének felújításáról, a működéshez szükséges eszközöket biztosítja, a működés tárgyi feltételeit megteremti,
- biztosítja a korszerű közétkeztetést az új Művelődési ház és Ebédlő a COOP tető terében
- a Képviselő-testület, a Közös Önkormányzati Hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében,
- támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőrzéssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak,
- biztosítja, hogy a középületekben, közművelődési intézményekben dohányozni csak az arra kijelölt helyen lehessen.

A **köztisztaság és településtisztaság, hulladékgazdálkodás** közszolgáltatás biztosítása érdekében az önkormányzat:

- a hulladékszállítás jelentősen átalakult és újabb átalakítás is várható, továbbra is gondoskodik a kommunális hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról, melynek lakosságot terhelő költségeit optimalizálni szükséges,
- felhívja a figyelmet a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára; gondoskodik arról, hogy a településen továbbra is jól működjön a háztól történő szelektív hulladékszállítás
- évente legalább egy alkalommal megszervezi a háztól történő lomtalanítási és lim-lom akciót,

- biztosítja azt, hogy a közterületekre hulladékgyűjtő edények megfelelő számban legyenek kihelyezve, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljenek, kiemelt módon, a Piacon
- az illegális hulladéklerakó helyeket feltárja és felszámolja (kiemelten a hegylábi erdei részek és a Faludi-sík),
- a jövő nagy kihívása a zöldhulladék elszállítás és annak rendezett megoldása, a helyi **komposzttelep működtetésének külső vállalkozó részére történő kiajánlása**; ezzel együtt rendszeres háztól történő **zöldhulladék járatnapok megszervezése** tavasszal és ősszel
- minden évben gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításról,
- határidőkre, főképp a főszezonra és a nagyobb egyházi ünnepekre biztosítja a közterületek, 71-es út mente és a temetők tisztán tartását, a zöldfelületek gondozását /önkormányzati dolgozókkal és kiszervezetten vállalkozók bevonásával/
- szükség esetén gondoskodik rovar- és rágcsálóirtás megszervezéséről.

Az önkormányzat, mint óvoda fenntartó elkészítette a kapcsolódó önkormányzati minőségirányítási programját. A minőségirányítási program meghatározza a fenntartói elvárásokat, az ellátandó feladatokat.

Az önkormányzat az **óvodai ellátás** biztosítása, és színvonalának javítása érdekében a következő feladatokat látja el:

- gondoskodik az óvodai és bölcsődei ellátás megszervezéséről (Gyenesdiási Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde útján),
- áttekinti az intézményműködtetés formáját, a vonatkozó alapidokumentumokat,
- feltárja az intézmény építési, felújítási, átalakítási kívánalmait,
- intézkedéseket tesz az intézmények kihasználtságának növelésére, ennek érdekében támogatja az intézményt népszerűsítő programok szervezését, valamint az intézményeknek bemutatkozási lehetőséget biztosít az önkormányzat honlapján,
- az intézményeknél továbbra is kezdeményezni kell az energiatakarékossági szempontok előtérbe kerülését: a fűtés, a víz, és villamos energia költségek csökkentését, alternatív, megújuló energiaforrások korszerűsítését, jól szigetelő nyílászárók folyamatos cseréjét, a számítógépes hálózat bővítését, – segíti az intézmény pályázati tevékenységét, figyelemmel kíséri a benyújtott pályázatokat és azok megvalósulását,
- az önkormányzat a jogszabályban előírt kötelező eszközállomány biztosítására, pótlásra, az avultság, elhasználódás miatti cserére vonatkozó költségvetési tervet kér,
- szorgalmazza a nevelési és szociális intézmények közötti jó kapcsolat fenntartását,
- a mindenkori igények, lehetőségek és finanszírozási források figyelembe vételével törekszik Zöld Óvoda programok, a Zöld Hetek és más kulturális értékeket segítő kezdeményezések és projektek támogatására.

Önkormányzatunk a település általános iskolájának (Kárpáti János Általános és Művészeti Iskola) vagyonkezelését 2013. január 1-jei hatállyal átadta a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak, azonban az iskola épületének tulajdonosaként továbbra is gondoskodik azok felújításáról. A **Tankerületnél a komplex iskolafejlesztés megvalósulására pályázatot nyújtott be; "Test és lélek" - Egészség- és művészetfejlesztés** – címmel, melyhez tartozó eszközbeszerzés megtörtént. A beruházással többek között a következő fejlesztések valósultak meg 2020-ben: új "B" típusú tornaterem, táncterem, informatikai terem, régi termék felújítása, 4 új tanterem, nyelvi labor, külső iparművészeti- és technika szaktanterem, futópálya.

Biztosítja a nagy múltú Gergely Napi programhoz járó megszavazott támogatási összeget és elvárja a Tankerülettől, hogy ez a rendezvény a továbbiakban is kiemelt fontosságú regionális program maradjon.

Az önkormányzat a **közművelődés és kultúra** tevékenységekkel kapcsolatban az előírt szolgáltatások biztosítása és a szolgáltatások színvonala emelése érdekében a következő feladatok ellátásának szükségességét fogalmazza meg:

- a könyvtár működtetése során intézkedéseket kell tenni a könyvtárlomány további gyarapítása érdekében, ehhez ki kell használni – az eddigiekhez hasonlóan – a pályázati lehetőségeket, fogadni kell a magánszemélyek, intézmények, vállalkozások könyv, elektronikus információhordozó, folyóirat, felajánlásait, illetve anyagi támogatását,
- ismertté kell tenni a könyvtári szolgáltatások körét,
- bővíteni kell a könyvtár eszköz ellátottságát, biztosítani kell az internet hozzáférést, az elektronikus információhordozók használatát,
- a könyvtári nyitva tartást az igényekhez kell igazítani,
- a Művelődési Ház és Könyvtár jövőbeni működésével kapcsolatban biztosítani kell a szükséges forrásokat ahhoz is, hogy új szemléletű – a jelenlegi megbecsült vezetés eredményeit és értékeit megtartó – menedzsment jöjjön létre, szinte három lábra eresztve Gyenesdiás kulturális és művelődés szervezői feladatait /Könyvtár; Szakkörök-kiállítások, állandó programok szervezése-klubélet; Települési nagyrendezvények-turisztikai nagyesemények/
- gondoskodni kell arról, hogy a kulturális, közművelődési feladatokat is ellátó civil szervezetek számára biztosítva legyen a működésükhöz szükséges közösségi hely, kapjanak pénzügyi, anyagi támogatást a vállalt feladataik ellátásához, pályázati tevékenységüket segítse az önkormányzat,
- bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi művészek számára (Antológia kötet bemutatók, kiállítások, községházi esték),
- hagyományápoló tevékenység folytatása (Idősek napja, Keszeg- és Borfesztyívál, Szüreti Vigasságok, Burgonya nap, Farsang, Nőnap, stb.),
- Pásztorház, Avar Történeti Kiállítás, Talabér-féle Vízialom, Darnay Pince és Múzeum működtetése, bővítése,
- szorgalmazni kell a település múltját bemutató tárlat fejlesztését (Községháza, Kulturális Monográfia Kötet)
- támogatni kell a helyi kiadványok (Gyenesdiási Híradó) megjelenését, nagyközségünk hírnevét öregbítő civil kezdeményezéseket, úgymint a Rügyfakadás tavaszünnep, Márton nap, Gesztenyesütés, Táncház stb.

Az önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a **szociális alapelátások** biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának, fentiek értelmében az önkormányzat Képviselő-testülete a következő célok elérésére, megvalósítására törekszik:

- a szakmai követelményeknek történő megfelelés szem előtt tartása mellett Keszthely és környéke Kistérségi Társulás keretében fenntartott intézmény (SzSzK, Gondozó Szolgálat) kihasználtságának javítása érdekében szükséges intézkedések meghatározására,
- figyelemmel kíséri a Nevelési Tanácsadó kistérségi társulási formában való fenntartásának feltételeit, tárgyalásokat folytat a megyei támogatás biztosításának érdekében
- elvárja a hatékony gyermek- és ifjúságvédelmi munkát. Minden rászoruló gyermeknek a mentális problémák kezeléséhez intézményeiben megfelelő segítségnyújtást biztosít,
- a Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét, a következő szociális ellátásokat és szolgáltatásokat biztosítja: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat, támogató szolgálat, fogyatékosok nappal ellátása fenntartása.

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata gondoskodik a **környezet védelméről**, Környezetvédelmi Alapot működtet, melynek célja a szükséges környezetvédelmi intézkedések végrehajtása, a környezeti károk mérséklése, a környezeti ártalmak megelőzése, a természeti értékek megóvása és a környezetvédelmi oktatás, nevelés hatékonyságának erősítése. Jól működő operatív Környezetvédelmi

és Településfejlesztési Bizottság segíti ezt a munkát, melynek révén környezet- és természetvédelmi civil szervezetekkel karöltve valósul meg a Környezetvédelmi Együttműködési Modell és az általa vitt társadalmiasított programok /madárkarácsony, egy ház – egy szőlő, egy ház – palántázz akciók, nevezetesen zöld napi programok támogatása, szemléltetőeszközök kihelyezése, ökoiskolai módszertani segítségnyújtás/.

A **belvíz és csapadékvíz** elvezető rendszer kiépítése és karbantartása különösen indokolt valamennyi belterületi lakóúton és gyűjtőúton. Gyenesdiás Nagyközség a felszíni csapadékvíz, valamint a belvíz elvezetés (Harmat és Rózsa utcák környéke) megoldása kapcsán pályázati támogatásokra, uniós források bevonására törekszik (TOP, BM), továbbá kiemelt figyelmet fordít a villámárvizek kivédésére irányuló munkálatokra, jó együttműködésre a Bakonyerdő Zrt-vel; hegylábi vízfogók, átereszek építés, kiárlások.

A katasztrófavédelmi törvény szerint a **polgári védelem** ösztársadalmi feladat-, eszköz- és intézkedési rendszer, amelynek célja a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása és a lakosság felkészítése a katasztrófák hatásainak leküzdése érdekében. Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szervének közreműködésével elkészíttette és szükség esetén soron kívül is felülvizsgálja a település veszély-elhárítási és vízkár-elhárítási tervét.

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata aktívan részt vesz a **közfoglalkoztatási** illetve munkaprogramokban, a továbbiakban is meg kell ragadni az értékteremtő és munkába állító közfoglalkoztatás programok által nyújtott lehetőségeket. Közfoglalkoztatottak segítségével biztosítható az intézmények működéséhez szükséges munkaerő (pl. takarítás, előkészítő munkák stb.), a közterületek karbantartása, szemétszedés, növényzet gyérítés, lombseprés, belvíz elvezető árkok, helyi közutak karbantartása (padkázás) stb. Ebben a Balatoni Vízügyi Igazgatóság volt mindig hathatós segítségünkre.

Az önkormányzat a **helyi tűzvédelmi** feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- a közös önkormányzati hivatal, illetve az önkormányzati intézmények vonatkozásában figyelemmel kíséri a tűzvédelmi szabályzattal való rendelkezést, tájékoztatást kér a szabályozások évenkénti felülvizsgálatának, a tűzvédelmi oktatás megtartásának és a kapcsolódó nyilvántartások vezetésének megtörténtéről,
- rendszeresen ellenőrzi a települési tűzriadó alkalmával alkalmazandó szirénák működőképességét.

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében segíti a **helyi gazdaság megerősödését**, szorgalmazza a helyi ipart - vállalkozóbarát önkormányzati szemlélet fenntartásával - a helyi vállalkozásokat, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni.

Gazdaságfejlesztési tervei és vésztervei végrehajtásában az önkormányzat aktív szerepet szán a helyi jelentős vállalkozásnak, Szoroshadi Ipari Parknak. A kiépítésre kerülő Gyenesdiási Ipari Park hosszútávon egyesülhet a keszthelyi Ipari Parkkal és közös feltáró és kivezető utakkal segítheti azok megközelítését és lehetséges export-tranzitját (M77 bekötés révén).

A **Gyenes Pláza** továbbra is alkalmas korszerű technikával felszerelt inkubátorház kialakítására Ideális feltételeket teremtve településünk és a térség kisvállalkozói, szolgáltatói számára; kivált képen a Balaton legnagyobb mozijával, a LigetPlex Cinema 300 és 110 férőhelyes nagytermeivel, igényes szolgáltatásaival.

A Helyi **Termelői Piac** a helyi és térségi kistermelők, őstermelők részére kínál értékesítési lehetőséget, melyet árusító standokon biztosít önkormányzatunk. A jövőben is támogatni kell a **SZEZON bevásárló-közösség** átvevő ponti kezdeményezését a helyszínen, valamint a kereskedői kínálat REL-szerinti betartatását.

A Képviselő-testület gondoskodik a környezetvédelmi szempontok érvényesítése mellett, a **turizmus minőségi fenntartásáról, fejlesztéséről**. Gyenesdiás hosszú távú érdeke, hogy - az ipari fejlesztési lehetőségek mellett - növelje a turizmus, az idegenforgalom szerepét a település gazdasági életében. A legfontosabb cél a fenntartható és minőségi turizmus fejlesztések biztosítása, a helyi önkormányzat és a helyi vállalkozók támogatásával. Ennek egyik fontos eszköze a **Gyenesdiási Turisztikai Egyesület** támogatása, megőrzése és **erősítése**, a már átadott kompetenciák és feladatok révén a bizalom megszilárdítása.

Egyik legfontosabb bevételi forrásunk Balaton-parti településként a **strand**. Gyenesdiáson két strand található a Diási Játékstrand /többször volt az év balatoni strandja és mintaként szolgál/, valamint a Gyenesi Lidóstrand /a tavalyi évben teljesen átalakult, de meghittebb kisstand jellegét továbbra is őrzi/. A fő feladatunk, hogy évről évre magasabb színvonalú strandinfrastruktúra alakuljon ki a nyílt vízi fürdőhelyeken. Újuljanak meg a partszakaszok, a zöldfelületek, a vízparti lépcsők és a burkolatok, az öltözők és vizesblokkok, minden olyan minőségben, ami a 21. századi fürdőhelyektől elvárható, és ami a kiemelt turisztikai térségekhez méltó kiépítettséggel bír, ezáltal is növelve a régió turisztikai vonzerejét.

A **strandok turisztikai fejlesztése mellett** ki kell térni a Malom-árok menti horgászturisztika fejlesztésére, a Diási szakaszon a kerékpárút belvízmentesítésének megoldására, a **Balaton víz minőségének** kérdésére, annak megóvására, mert anélkül minden fejlesztés hiába való. A 2020-as évtől kezdve a Balaton védelme érdekében Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata megtette az első lépést annak érdekében, hogy a bojlis versenyekkel járó víz terhelés ne rontsa tovább a víz minőségét. Ettől az évtől már nem engedélyezi strandjain a nagyobb **bojlis** horgászversenyek megrendezését. Állami szerepvállalást várunk a kotrás – főképp Nyugati öblöt érintő - megindítására, az **algahelyzet** megoldására, mert a klímaváltozás korát élve látjuk, hogy milyen gyorsan megváltozhat a víz minősége és ez rendkívül károsan érinti a balatoni turizmust a jövőben. Szinte „időzített bomba”!

A közel két évtizedes időszak vonatkozásában is a fejlesztéseknél irányadó szempont a **családbarát** szolgáltatások bővítése volt. Cél továbbá, hogy a strandok a főszezonon kívüli élménykínálatukat is gazdagíthassák, teret adjanak tavaszi-ősz-téli rendezvények lebonyolítására, és hangsúlyt kapjanak az egészségturisztikai és a szezonhosszabbítást elősegítő szolgáltatások.

Turisztikai szempontból fontos:

1. Aktív turizmus kínálatai
2. Kulturális turizmus kínálatai
3. Gyenesdiási Turisztikai Egyesület vendégeket támogató, tagokat segítő tevékenysége
4. Turisztikai Iroda hatékony működtetése
5. TDM modell működtetése: a mikro-régió (kistérség) kínálatának összekapcsolása, komplex termékek létrehozása, ezáltal az idegenforgalom fellendítése, a látogatószám növelése, vevői elégedettség elérése, helyi turisztikai kínálatok kombinációja
6. A település kialakult árszínvonalának megőrzése
7. Üdülőtulajdonosok településhez való kötődésének, elégedettségének erősítése

Gyenesdiáson – és a Balaton-part többi településén is – a település Turizmusfejlesztési programjában megfogalmazott hosszú távú fejlesztési célkitűzéseknek kell eleget tenni:

- a Balaton régió arculatához kapcsolódó sajátos **image** kialakítása. Olyan egyéni, erőteljes arculatot kell kialakítani, amely lehetővé teszi, hogy a község kiemelkedjen a többi Balaton-parti település közül, alkalmas legyen több turistaréteg, célcsoport megcélzására, érdeklődésének felkeltésére. Fontos, hogy ezt a helyi polgárok is elfogadják és a turizmushoz való hozzáállásukkal (pl.: vendégszeretettel) ezt igazolják.
- hatékony marketing, egységes megjelenés a hazai és a nemzetközi piacon, mely szorosan kapcsolódik a térséghez és a Balaton régióhoz.

A kitűzött feladatok megvalósítása, a célok elérése érdekében az előző időszakban folyamatosan történnék lépések: a Magyar Turisztikai Ügynökség alá tartozó Visit Balaton 365 veszi át a balatoni turisztikai program, szállás, gasztrofesztiválok teljes körű kommunikációját, a horgászturizmus, a vitorlásturizmus, a természetjárás, a lovas és kerékpáros turizmus promocióját. Mindezeket Gyenesdiás Önkormányzata és a Turisztikai Egyesület is támogatja, segíti.

A tömegturizmus erősödése helyett a minőség felé való elmozdulás nehéz feladat. A szolgáltatások színvonalát javítani kellene, illetve fontos feladat, hogy a jelenleg hiányos turisztikai metszetben változás történjen. Azzal, hogy a 17 km-re található Hévíz-Balaton repülőtér megépült, komoly lehetőséget teremt új piacok a térségbe vonzására. Mindezek megvalósulásával javulhat a vendégösszetétel, a szolgáltatási színvonal, növekedhet a vendégforgalom, továbbá a szezon meghosszabbítása is eredményessé válhat.

A Balaton és környéke adta turisztikai lehetőségek:

A Balaton sajátosságai – édesvíz, sekély – elsősorban a kisgyermekes családok számára jelentenek erős motivációt. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni az aktív középosztály és szenior rétegek igényeit sem. Hogy ne csak a fürdés jelentsen élményt, szükséges az animátorok további alkalmazása, akik nemcsak a gyermekekkel való egyéni vagy csoportos foglalkozást biztosítanak, hanem felnőttekkel is foglalkoznak. Így fontos a vízi turizmus /strandok nyújtotta/ élményein túl a horgászat és a vitorlázás. De a természethez kötődő turisztikai lehetőségek tárháza is széles: túrázás, hegymászás, kerékpározás, lovaglás és lovas túrák a Keszthelyi-hegységbe.

Az egyéb vonzerőkre alapuló lehetőségek:

Sportolás /sportcentrum – füves és műfüves pályákkal, eredi tornapálya/ és borturizmus; valamint a felhagyott bányagödrök nyújtotta élmények. Ez utóbbi természetesen nem turisztikai attrakció. Maga a két felhagyott dolomitbánya messziről csúnya tájseb, közlelő monumentális méretű klatanok, melyeket érdemes felkeresni. Mivel a bányák rekultivációja nem történt meg 30 éve, így a tulajdonos Erdőbirtokossági Társulat és az Önkormányzat az optimális utóhasznosítás lehetőségein dolgozik. A rendezési tervben is elfogadott elképzelések megvalósítása nagyban segíthetné Gyenesdiásnak a turizmus gazdaságban elfoglalt helyének a növelését.

A NATURA 2000 területekre vonatkozó előírásoknak megfelelően olyan utóhasznosítási lehetőségek kerülnek a következőkben felsorolásra, melyek illeszkednek a táj terepviszonyaihoz, és a lehető legkisebb mértékben avatkozik be annak táji megjelenésébe.

- Bob pályák kialakítása a területen, bekapcsolva a rekultívatlan bányaterületet is
- Hegyi kerékpár pályák
- Adrenalin pálya kialakítása csúszó pályákkal, függőhidakkal
- Földtani ösvény, különböző földtani szelvények, vagy a bányászat történetének, akár a Balaton-felvidéki Geo parkkal együttműködve.

A turizmussal kapcsolatos kérdésekben (termékfejlesztés, településmarketing, kutatás, stb.) a **helyi desztináció menedzsment** szervezet, a Gyenesdiási Turisztikai Egyesület a felelős. A 2003-ban közös önkormányzati-vállalkozói finanszírozásban és kezdeményezésre, dél-tiroli mintára megalakult Gyenesdiási Turisztikai Egyesület bizonyítja, hogy az idegenforgalomból élő településen nem csak az önkormányzat, de a lakosság is felismerte a turizmus jelentőségét. Az egyesület több mint 100 tagot számlál, köztük a település turisztikai vállalkozóival és az önkormányzattal.

Fontos különbség az országban több helyen megtalálható egyesületeivel, szövetségeivel szemben, hogy nem egy szakmát (pl. szobakiadók) tömörít, hanem minden, turizmusban érintett vállalkozást.

Az egyesület a Turisztikai Desztináció Menedzsment (TDM) települési szintű modellje, melynek létrehozásával kialakult egy alulról építkező turizmusirányítási rendszer, amelyben a felelősség és a döntéshozatal a turizmus tényleges szereplőinek kezében van.

Más szóval az egyesület létrehozásával Gyenesdiás turizmusirányítása Magyarországon nemcsak egyedülállóvá vált, hanem követi a Nyugat-Európában működő turizmusirányítási rendszert: idegenforgalmi kérdésekben településszinten azok váltak kompetenssé, akik érdekeltek az idegenforgalomban.

A helyi turizmusirányítást térségi szinten a jövőben a Magyar Turisztikai Ügynökséghez tartozó Visit Balaton 365 munkaszervezet látja el, mely a hamarosan nyíló keszthelyi irodával várhatóan szoros, hatékony munkavégzést fog eredményezni a Nyugat-Baltoni turisztikai egyesületekkel.

Az egyesület tevékenységeinek összessége a látogatók Gyenesdiásra vonzására irányul, illetve, hogy az ottani tartózkodásuk során tökéletes utazási élményben részesüljenek.

Önkormányzat hosszú távú érdeke, hogy továbbra is biztosítsa a **nemzetközi kitekintést**, a kapcsolatrendszerek kialakítását más kultúrákkal, turisztikai és gazdasági szereplőkkel. Ennek érdekében:

- Tovább ápoljuk és elmélyítjük kapcsolatainkat Csíkszenttamás, Gaal testvértelepülésekkel, valamint a Diós nevű települések partner településeivel (Diósförgepatony, Diósjenő Diósd, Bihardiószeg, Diószeg, Diószén, Diósad, Dióskál, Diósvizlő, Diósludas (Zentagunaras)). Megvizsgáljuk a további kapcsolatépítés lehetőségeit is /kulturális civil szervezetek együttműködései – Egerszalók; hivatali együttműködések/
- Törekvéseink között szerepel, hogy ezekből a kapcsolatokból településünk vállalkozásai, lakói, intézményei is előnyt élvezzenek gazdasági kapcsolataik kibővítése során.
- Támogatjuk a nagyközségünkben az aktívan működő civil szervezetek nemzetközi kapcsolattartását, művészeti csoportok külföldi látogatását, cserelátogatásokat

A Képviselő-testület fontosnak tartja a **sporttevékenységekkel** kapcsolatos közszolgáltatások további biztosítását is. Ennek érdekében:

- szorgalmazza a közösségi teret is magába foglaló sportcsarnok legjobb mértékű kihasználtságát a
- gondoskodik a település sportéletének (labdarúgás, asztalitenisz, röplabda, tollaslabda, kosárlabda lovaglás, vitorlázás) helyt adó épületek és pályák folyamatos karbantartásáról, a Balaton utcai Sportcentrum és rekortán pályák rendben tartásáról, a diási skate pálya bővítéséről
- teljes nézőtéri lelátó kialakítását szorgalmazza és a fitness park – II. megépítését sürgeti
- támogatja a település sportegyesületeit, segíti és szorgalmazza a sportegyesület pályázati tevékenységeket (TAO)
- a sport szakosztályok működési feltételeit biztosítja,
- a lakosság egészségmegőrzése érdekében hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek- és ifjúsági sportot – ezen belül a testnevelést,–a versenysportot, az utánpótlás-nevelést valamint a szabadidősportot állítja.

Az önkormányzat Képviselő-testülete kiemelten kezeli a **gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat**. A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- évente felül kell vizsgálni a szociális ellátásokról és a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló rendeletet,
- a rendelet módosításnál figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket,
- társulási keretek között biztosítja a családsegítő és gyermekjóléti (Gyenesdiási) szolgálat feladatainak ellátását. (ld. 3.4 fejezet)

Az önkormányzat a helyi **közbiztonsági** feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését,
- a lakosság biztonságérzetének javítása, a bűnözés megelőzése és a felderítés hatékonysága érdekében kamerás térfigyelő rendszer bővítésére törekszik Gyenesdiás frekvenciált és veszélyeztetett területein,

- támogatja a helyi polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőr szervezet – Gyenesdiási Polgárőr Egyesület és a Vízi polgárőrség) aktív tevékenységét, helyet és irodát biztosít számukra, anyagilag támogatja működésüket),
- a strandi vendégpolgárőr státusz megtartására törekszik (Országos Program)
- támogatja az országos ifjúsági polgárőr tábort (OPIT), melynek már évek óta Gyenesdiás ad helyszínt
- javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség helyi munkájának hatékonyabbá tételére, felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, közbiztonságot veszélyeztető körülményekre, anyagilag támogatja a Balatongyöröki Rendőrőrs működtetését,
- a polgárőrség és a rendőrség együttműködését erősíti, a szükséges technikai feltételeket biztosítja, fejleszti,
- bűnmegelőzési programokon történő aktív részvételre törekszik, népszerűsítve azokat.
- a vízüggyel és a vízi polgárőrséggel összefogva hathatós és folyamatos intézkedések az illegális horgászarakok kiemelése és az illegális vízi bejárók felszámolása ügyében.

A **helyi tömegközlekedési** feladatok ellátása, és színvonalának javítása érdekében az önkormányzat Képviselő-testülete felülvizsgálja a megállóhelyek korszerűsítésének szükségességét. Településünk közigazgatási területét a 71-es útvonalon haladó tömegközlekedés és a Faludi úti rendszeres bejárás biztosítása érint helyi járatokkal. Hasonlóképpen a MÁV Algyeseni megállója és Diási Vasútállomása is biztosít rendszeres utazási lehetőséget a térség több pontjára.

Önkormányzatunknak később gondoskodnia kell arról is, hogy a helyi civil szervezetek, csoportok fellépéseikre, utazásaikra ettől függetlenül eljussanak, ezért középtávon indokolt egy közösségi használatú kisbusz beszerzése.

Az önkormányzat közigazgatási feladatait az Gyenesdiás Közös Önkormányzati Hivatal látja el. A **közigazgatás** megfelelő színvonalának biztosítása érdekében szükséges:

- a szolgáltató jellegű közigazgatás hatékonyabb megteremtése, Gyenesdiáson és Vállus társ kisközségen egyaránt
- az informatikai lehetőségek fejlesztése a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti, így törekedni kell a nagyközség honlapjának és közösségi média közérdekű hírekkel történő bővítésére,
- a Képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatok honlapon keresztül történő hozzáférése,
- az elektronikus közigazgatási szolgáltatások, ügyintézés fejlesztési lehetőségeinek feltárására,
- a polgármesteri hivatal és az intézmények informatikai fejlesztésének irányainak kijelölésére
- a közigazgatás tárgyi és infrastrukturális feltételeinek javítása,
- térinformatikai rendszer kiépítésére.

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata és a településen élők az elmúlt években korrekt kapcsolatot alakítottak ki a történelmi **egyházakkal**, amit folytatni és erősíteni kíván a jövőben.

A Képviselő-testület feladatául tűzi ki annak vizsgálatát, hogy melyek azok az önként vállalt feladatok /átadható kompetenciák/, melyeket a **civil szféra** partnerként átvállalhat, természetesen meghatározott erőforrások biztosítása mellett és megfelelő együttműködési keretek között. Az önkormányzat nem kivonulni akar bizonyos kötelezettségek ellátása vagy vállalt feladatok elvégzése alól, hanem más típusú koordinációt kíván felvállalni.

Fentiek értelmében szükséges egy átfogó civil stratégia kialakítása, mely meghatározza, hogy az önkormányzat milyen célok elérése érdekében, mely közszolgáltatási, illetve problématerületeken, milyen feltételekkel és garanciákkal számít a társadalmi öntevékenységre, milyen formákat preferál az egyes területeken.

Ezzel erősítve közösségeit, a társadalmi szerepvállalást és a helyi identitást.

3.4 Szociális gondoskodás

A Gyenesdiási Család- és Gyermejjóléti Szolgálat Társulás székhelye jelenleg Gyenesdiás. A Társulás által fenntartott intézmény is a Gyenesdiási önkormányzat tulajdonában álló épületben kapott helyet. 2024. évi önkormányzati választást követően a Zalaszentőti Önkormányzati Hivatal 2025. január 1-jétől megszűnt, így Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete felajánlotta, hogy 2025. március 1-től mind a társulásnak, mind az intézménynek Gyenesdiás biztosítson székhelyet. A Szakszolgálat a társult települési önkormányzatok közigazgatási területén az 1993. évi III. tv. 64-65. §-ában meghatározottak alapján a családsegítés az alábbi feladatok megvalósítására terjed ki:

- a családi szociális feszültségek okainak feltárása,
- a megoldásokra javaslat készítése és segítségnyújtás
- életvezetési /pl. nevelési, pszichológiai, egészségügyi/ tanácsadás vagy ennek megszervezése
- az egyének, a családok kapcsolatkézségének javítása
- krízishelyzetben segítő beavatkozás
- speciális támogató, önsegítő csoportok szervezésének, működtetésének segítése
- természetbeni, anyagi és személyes támogatások közvetítése
- hivatalos ügyek intézésének segítése
- együttműködés más intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, csoportokkal.
- Polgárőrséggel történő együttműködés (Kétszeres Polgárőr Község díj)

Ifjúsággal való törődés

Gyenesdiás nagyközség közössége népességügyileg jó korfával bír. Az időskorúakkal való törődés mellett éppen ezért kiemelten fontos a jövő nemzedékével való foglalkozás.

Ennek érdekében szükséges:

- A gyermek és ifjúsági korosztályok aktív részvételének, szerepvállalásának biztosítása, a fiatalok bevonása a döntés előkészítéstől a végrehajtásig tartó folyamatba, véleményük megkérdezése az őket érintő témában, a döntések meghozatala előtt.
- A gyermek és ifjúsági korosztály szabadidő eltöltése helyszíneinek folyamatos fejlesztése, a szabadidős tevékenységekhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtésének támogatása.
- Gyenesdiás játszótereinek korszerűsítése, bővítése, újak létesítése.
- Községi klubhelység kialakítása, a gördeszkás park népszerűsítése, ifjúsági és sport programok szervezése.
- A gyermek és ifjúsági korosztályokkal foglalkozó intézményeken belül állandó ifjúsági színterek kialakítási feltételeinek elősegítése, konzultáció a Tankerülettel.
- A szenvedélybetegségek megelőzése érdekében települési drogstratégia kialakítása.
- A média megnyerése az egészséget támogató alternatívák terjesztésére a gyermek és ifjúság körében.
- Fiatalok munkanélküliségének visszaszorítása érdekében munkahelyteremtés segítése.
- Folyamatos ismeretterjesztő tevékenységgel meg kell előzni a fiatalok káros szenvedélyeinek kialakulását.
- Szervezett keretek között tartani a gyermek-képviselőterület találkozókat, a klímaköveti tájékoztatókat, bevonva a helyi gyerekeket a közösségi gondolkodás és a településpolitika kérdéseiben.
- Kárpáti Kör néven szellemei műhely indítása a fiatalok bevonásával.

- Évente „Gyenesdiás fiatal tehetsége” díjat megteremteni a helyben tanuló vagy sportoló fiatalnak, aki kiemelkedő sport/kulturális/tudományos tevékenysége miatt Gyenesdiás nagyközség büszkesége lehet és a település hírnevét gyarapítja.
- Gondozni a „település sportjáért” kitüntetésekkel a sportban arra érdemes ifjúságot.
- Újszülött érkezésekor a családnak járó 40 ezer forintos babatámogatását meg kell tartani.

Időskorúakkal való törődés

Gyenesdiás időskorú lakosságának növekedése fokozottabb megbecsülést, gondoskodást igényel. Az önkormányzat szociális alapellátási feladatai a rászorulóknak étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést, idősök nappali ellátását, fogyatékosok nappali ellátását, támogatószolgáltatást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosít. Ki kell alakítani a szép korúak művelődési és klubéleti lehetőségeinek új formáit, színtereit. Meg kell teremteni számukra az informatikai kultúra megismerésének a feltételeit. A 75 éven felülieket karácsonyi csomaggal ajándékozza meg az önkormányzat minden évben, amin nem szabad változtatni. Az Öregek Napi programmal az önkormányzat évek óta meghívja a 65 év feletti idősöket egy közös találkozóra (disznótoros, műsoros délután). Önkormányzatunk több ízben nyerte el a Humanitárius település címet is.

Ezáltal a képviselők, civil szervezetek képviselői megismerkedhettek olyanok problémáival, akik sok esetben ki sem tudtak mozdulni a lakásukból. Ki kell dolgozni egy idősügyi cselekvési tervet.

3.5 A helyi adópolitika célkitűzései

A helyi adópolitikát a pénzügyi szükségletek, valamint a lakosság és a vállalkozók teherbíró képessége közötti optimális egyensúlyt megteremtve kell kialakítani. Az önkormányzat saját bevételei közül legnagyobb mértékű bevételi forrás a helyi adó bevétel.

Az önkormányzat gazdasági helyzetének javítása, a lakossági igények jobb kielégítése érdekében szükséges a helyi adók mértékének folyamatos évenkénti felülvizsgálata.

A következő öt évre vonatkozó adópolitika kialakítása érdekében tételesen felül kell vizsgálni adónemenként a lehetőségeket és a fennálló helyzetet.

Célkitűzések:

- Az adóalanyok teherviselő képességének figyelembevétele
- Az adóellenőrzések hatékonyságának növelése. IFA adó motiválás Gyenes Kártyával, vagy más turisztikai ösztönzővel, ez a Turisztikai Egyesület feladata!
- Az igazságos teherviselés érdekében további adótárgyak feltárása, az adózás kiterjesztése.
- Az adóhátralékok csökkentése bírósági végrehajtók további folyamatos bevonásával, a határozott végrehajtási intézkedések foganatosításával az adómorál javítása.
- A befizetések ösztönzése céljából gondoskodik az adózók tájékoztatásáról az adóbevételek felhasználásának tényleges céljait illetően.

Összességében a helyi adók esetében az önkormányzat Képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, folyamatosan az önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos, racionális és elviselhető is legyen az adózói kört illetően.

4 A MEGVALÓSÍTÁS MECHANIZMUSA

A Gazdasági Program elkészülte önmagában még nem garancia arra, hogy a felvázolt célok meg is valósuljanak. A megvalósítás alapvető feltétele a döntéshozók, a képviselő-testület valamint a végrehajtásban résztvevők kitűzött célok melletti elkötelezettsége.

A fejlesztési elképzelések megvalósításánál kiemelten kell kezelni az előkészítés, a finanszírozás kérdését. Nagy hangsúlyt kell fektetni a szükséges dokumentumok, tervek (pl. területrendezési tervek, projekt-tervek, előkészítő tervanyagok, megvalósíthatósági tanulmányok stb.) precíz előkészítésére.

Az önkormányzat a Gazdasági Programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges illetve elfekvő vagyontárgyak kihasználására, valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- Az önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi és környékbeli adópolitika elvárásainak, ésszerű és elfogadható mértékű terheket ró a helyi lakosságra, mindamellett hatékony eszköze az önkormányzati saját forrás növelésének.
- A normatív állami finanszírozás nem fedezi, csak különböző mértékben és arányban hozzájárul a feladatellátáshoz, melyet az önkormányzat helyben képződő bevételei nem tudnak az önkormányzati törvényből és más szaktörvényekből eredő szintű ellátás mértékéig biztosítani. A Képviselő-testület feladata, hogy nyomon kövesse a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekezzen kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megfogalmazni, hogy azok a legkedvezőbb összegű támogatást kaphassák).
- Az önkormányzat gazdálkodását, feladat-meghatározását a vonatkozó jogszabályi előírások mellett a település rövid és hosszú távú igényeinek, céljainak megfelelően alakítja. Ennek során figyelembe veszi a térségi és regionális célokat, kiemelten kezeli a térségi feladatok közös megoldását. Törekedni kell a jogi és gazdasági eszközök felhasználásával az ipartelepítés, turisztikai befektetés ösztönzés és egyéb munkahelyteremtés elősegítésére, a település lakosságszámának további növelésére.
- Az önkormányzat csak olyan kötelezettségeket vállal, melyek reálisan megvalósíthatóak.
- Az önkormányzat törekszik arra, hogy a Gazdasági Programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg, az infrastrukturális elmaradottság kiküszöbölésére irányuló törekvések szem előtt tartásával. A fejlesztések megvalósításához eddig sem volt szükség hitel felvételre, lehetőség szerint ez a jövőben is maradjon így. A Gazdasági Program stratégiai célkitűzései megadják a keretét a 2024-2029. évek közötti választási ciklus feladatainak, vállalásainak. A Gazdasági Programban rögzített célok megragadásával Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata egy nyílt, aktív és kezdeményező, kreatív, megújulni képes illetve egy belső és külső partnerekkel együttműködő önkormányzat tud maradni.

5 AZ ÖNKORMÁNYZAT KAPCSOLATRENDSZERE

Lakossági kapcsolatok

Az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a lakosság folyamatos tájékoztatását a közügyek alakulásáról. Ennek intézményesített eszközeit a jövőben is fenntartjuk:

- A Képviselő-testület évente legalább egy közmeghallgatást tart, melynek helyszíne a Községháza nagyterme. Itt a nagyközség polgárai tájékoztatást kapnak az elmúlt időszak gazdasági és településpolitikai témáiról, ugyanakkor kifejthetik véleményüket közérdekű kérdésekben.
- Gyenesdiás valamennyi háztartásába ingyenesen eljuttatjuk az önkormányzati kiadásban megjelenő Gyenesdiási Híradó havi újságot. Ezen keresztül is tájékoztatjuk a lakosságot a közéletéről, ugyanakkor teret biztosítunk a közvélemény megjelenítésének is.
- A települési honlap folyamatos fejlesztésével közvetlenül is biztosítjuk az információáramlást.
- Facebook oldalon és a Gyenesdiás Mobilapplikáción online módon is tájékoztatjuk a lakosságot
- A testületi ülések nyilvánosak.

Intézményesített kapcsolatok

Az önkormányzat működési alapelve az együttműködés a térségben és a településen jelen lévő szervezetekkel, szervezetekkel, így:

A nagyközség kistérségi szerepkörének erősítése érdekében együttműködünk a térség önkormányzataival mind a fejlesztési társulás, mind a hatósági ügyintézés érdekében. Együttműködésünk alapja, a kölcsönös előnyök figyelembe vételével, a konkrét feladatok megoldása.

Gyenesdiás közbiztonságának javítása érdekében támogatjuk mind az e célból alakult polgári kezdeményezéseket, mind a Balatongyöröki rendőrőrs működési feltételei biztosítását. Támogatjuk a helyi Polgárőr Egyesületet és a vízi polgárőröket.

Fontosnak tartjuk, hogy az önkormányzati intézményekkel, azok dolgozóival céltudatos, érdemi együttműködésre és problémamegoldásra törekvő kapcsolatrendszer alakuljon ki.

Támaszkodunk a civil szervezetek véleményformáló és informáló szerepére. Rajtuk keresztül is közelebb kívánunk jutni a helyi társadalom valóságos igényeihez, véleményéhez, hogy együttműködésükkel is segítsük a polgári értékrend kialakítását, megszilárdulását.

Támogatjuk a történelmi egyházak tevékenységét. Velük érdemben együttműködünk, elismerve tevékenységük erkölcs és emberformáló szerepét, karitatív és közéleti szerepét.

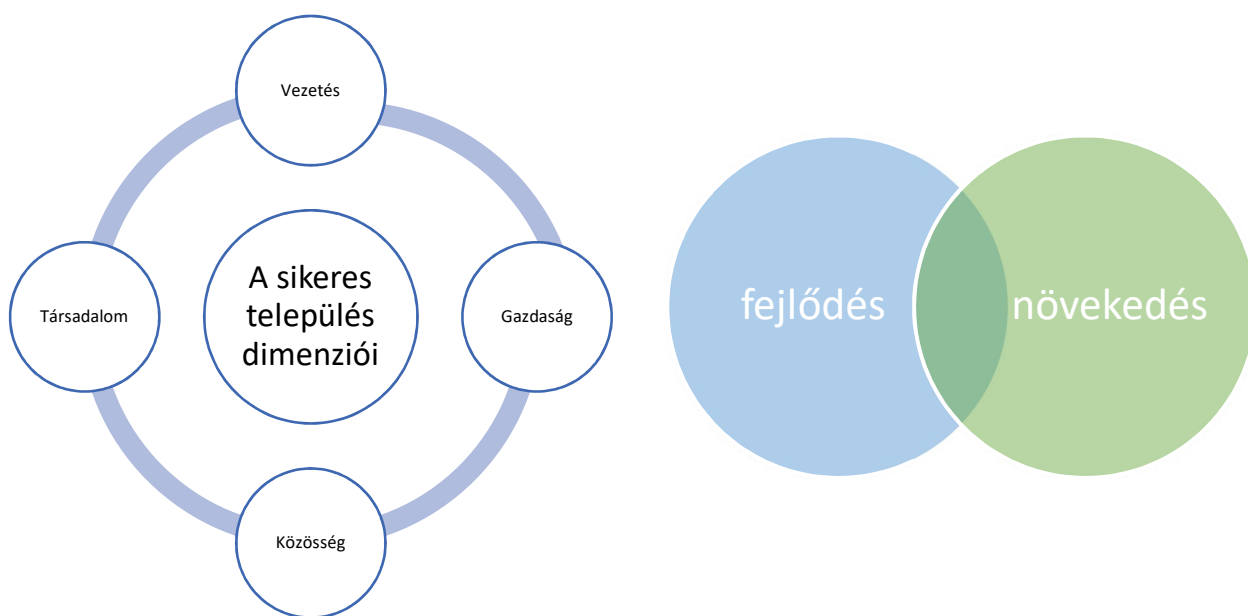
Nemzetközi kapcsolatok

Az önkormányzat hosszú távú érdeke, hogy biztosítsa a nemzetközi kitekintést, a kapcsolatrendszerek kialakítását más kultúrákkal, gazdasági szereplőkkel. Ennek érdekében:

- Tovább ápoljuk kapcsolatunkat a már meglévő testvér és partner településekkel.
- Törekszünk a nemzetközi kapcsolatokat konkrét gazdasági kapcsolatokká bővíteni.

Ahogy Tóth Tamás „A sikeres/jó önkormányzati működés gazdaságbiztonsági és szociális/társadalmi biztonsági dimenzióiról” írt könyvében (NKE, 2020) is kiemeli „a sikeres/jó önkormányzati működés stabil és hatékony helyi gazdaságon és virágzó a közösségi értékeket megbecsülő és generáló társadalmon alapszik.”

Egy jól működő település hosszú távú irányvonalainak kijelölésénél fontos azt is szem előtt tartani, hogy a **fejlődés és növekedés** nem fedik át egymást teljes egészében. A növekedés létrejöhet fejlődés nélkül és fordítva is. Gyenesdiás esetében – természeti vonzerőjét, erősségeit figyelembe véve és azokat megtartva – elsődleges fejlődési szempont tehát a növekedés (tömegturizmus, nagyobb lakóparkok, autóval terhelt közterek) féken tartásával a fenntartható, minőségi turizmus és a minőségi életfeltételek biztosítása a lakosság, illetve az ide érkező vendégek számára. A település lassan „kinövi magát”, így fokozottan vigyázni érdemes arra, hogy megtartsa azt a báját, amiért eddig olyan sokan élethelyüknek választották.

6 A GAZDASÁGI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK PÉNZÜGYI MÉRLEGE

A Gazdasági Program alapcéljai között határoztuk meg, hogy Képviselő-testület biztosítani kívánja a település működőképességét, az önkormányzat kötelező és önként vállalt közfadatainak ellátásához szükséges gazdasági alapokat, a feladatok önkormányzati fenntartású intézményrendszeren keresztül ellátását a takarékoság, a gazdaságosság és hatékonyság elveinek figyelembe vételével.

A gazdaságélénkítést és munkahelyteremtést is szolgáló beruházási, fejlesztési célok meghatározásánál figyelemmel kellett lennünk az elérhető uniós forrásokra és a rendelkezésre álló saját erő mértékére.

A Gazdasági Program célkitűzéseit figyelembe véve el kell készíteni a ciklus pénzügyi mérlegét.

Fő cél a költségvetési egyensúly megtartása, az önkormányzat likviditásának, vagyoni és pénzügyi helyzetének stabilitása.

A fejlesztési célok megvalósítása szorosan összefügg a pályázati lehetőségekkel, az EU-s jelenlegi kifutó pályázati, valamint ezután tervezésre kerülő újabb 7 éves pályázati forrásainak maximális kiaknázásával.

A Gazdasági Programban meghatározott célok megvalósítása megköveteli a költségvetési fegyelem betartását, a szigorú és takarékos gazdálkodást.

Gyenesdiás az előző ciklusokban is ilyen vezérelvek mentén tudott épülni és fejlődni.

7 ÖSSZEGZÉS

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatának fő célja a nagyközség lakóinak szolgálata. Felelősséget érez a településért és munkájában érvényesíti a közérdek elsőbbségét az egyéni érdekekkel szemben. Célja a helyi értékek, természeti és épített környezet védelme, hagyományok ápolása.

Gyenesdiás működésének és fejlődésének stratégiai elemei a gazdasági élet erősítése, az oktatásban az eredményes, korszerű és hatékony tevékenység tovább fejlesztése, valamint a település lakosságának közéleti aktivitására, tenni akarására építő önkormányzati munka. Az a célunk, hogy Gyenesdiás biztos megélhetést, új lehetőségeket adjon lakóinak.

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete Gazdasági Programjában meghatározott célok elérése érdekében minden jogszerű és etikus eszközt megragad és döntéseinél elsődlegesen fenti célokat tartja szem előtt.

Gyenesdiás, 2025. március 26.

Gál Lajos, polgármester

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatának képviselő-testülete

28/2025. (III. 26.) számú képviselő-testületi határozat:

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a 2025-2029. évi Gazdasági Programját jóváhagyja.